

Gold Fields Arctic Platinum Oy
Ahjontie 7
96320 ROVANIEMI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Kirakka, Sompujärvi, Yli-Penikka

Hakija Gold Fields Arctic Platinum Oy
Helsinki

Yhteystiedot:
Ahjontie 7
96320 ROVANIEMI

Lisätietoja antaa:
Juha Rissanen, puh. 040 844 6671

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu osalle aluetta kolmeksi (3) vuodeksi ja osalle viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 12.5.2008 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Alunperin hakemus käsitti 53 aluetta. Hakija on myöhemmin muuttanut alueiden rajauksia ja perunut hakemuksesta 28 aluetta.

Kaivosviranomaisen on tarkistanut karttajärjestelmän avulla hakemuksessa ilmoitetut pinta-ala- ja tilatiedot ja tehnyt tarvittavat korjaukset kyseisiin tietoihin.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 25.8.2008; 28.7.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:
- 18.7.2008 esteettömyystodistus

- 8.9.2008 tila-, pinta-ala-, maanomistaja- ja rajanaapuritiedot; kartat
- 17.11.2009 muuttuneet tila-, pinta-ala-, maanomistaja- ja rajanaapuritiedot; kartat
- 18.8.2010 uudet kartat
- 10.9.2010 uudet kartat, maanomistaja-, tila-, ja pinta-aratiedot

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Keminmaa (241), Tervola (845)

KaivNro 8629/1; valtausalueen nimi: Kirakka 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-111-0	Kulmala	Alapaakkola	16,60
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	9,50
845-403-27-1	Otsola	Lehmikumpu	23,50
845-403-31-2	Mattila	Lehmikumpu	26,40
845-403-32-1	Kelojuppura	Lehmikumpu	10,50
845-407-1-157	Kuusela	Ylipaakkola	6,00
		Yhteensä ha	92,50

KaivNro 8629/2; valtausalueen nimi: Kirakka 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-111-0	Kulmala	Alapaakkola	0,20
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	13,40
845-402-4-14	Toivonen	Lapinniemi	5,80
845-403-27-1	Otsola	Lehmikumpu	18,80
845-403-31-2	Mattila	Lehmikumpu	29,00
845-403-32-1	Kelojuppura	Lehmikumpu	14,20
845-407-1-157	Kuusela	Ylipaakkola	17,40
845-893-12-1	Tervolan valtionmaa, Koivu	Valtion metsämaat	0,03
		Yhteensä ha	98,83

KaivNro 8629/3; valtausalueen nimi: Kirakka 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	1,20
845-402-25-51	Hautala	Lapinniemi	0,80
845-402-33-15	Kumpula	Lapinniemi	0,40
845-402-4-14	Toivonen	Lapinniemi	22,20
845-402-876-1	Lapinniemen jakokunnan vedet	Lapinniemi	0,04
845-403-27-1	Otsola	Lehmikumpu	4,10
845-403-28-0	Kanto	Lehmikumpu	23,20
845-403-31-2	Mattila	Lehmikumpu	11,90
845-403-32-1	Kelojuppura	Lehmikumpu	8,60
845-403-35-2	Mutka	Lehmikumpu	6,00
845-407-1-157	Kuusela	Ylipaakkola	18,20
845-893-12-1	Tervolan valtionmaa, Koivu	Valtion metsämaat	0,60
		Yhteensä ha	97,24

KaivNro 8629/4; valtausalueen nimi: Kirakka 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-47-0	Sompujärvi	Alapaakkola	21,20
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,50
845-401-5-26	Käpy	Koivu	3,50
845-402-165-0	Viiala I	Lapinniemi	1,60
845-402-170-0	Kivalo	Lapinniemi	2,30
845-402-25-51	Hautala	Lapinniemi	7,50
845-402-4-14	Toivonen	Lapinniemi	8,00
845-403-28-0	Kanto	Lehmikumpu	19,00
845-403-35-2	Mutka	Lehmikumpu	9,20
845-407-1-157	Kuusela	Ylipaakkola	10,00
		Yhteensä ha	82,80

KaivNro 8629/5; valtausalueen nimi: Kirakka 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-47-0	Sompujärvi	Alapaakkola	25,10
241-401-53-7	Jarkko	Alapaakkola	1,90
241-401-59-2	Sompuvaara	Alapaakkola	1,50
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	38,00
845-402-25-51	Hautala	Lapinniemi	2,80
845-402-33-13	Ylikumpula	Lapinniemi	1,50
845-402-33-15	Kumpula	Lapinniemi	1,80

845-402-876-1	Lapinniemen jakokunnan vedet	Lapinniemi	0,30
		Yhteensä ha	72,90

KaivNro 8629/6; valtausalueen nimi: Sompujärvi 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-47-0	Sompujärvi	Alapaakkola	3,10
241-401-59-1	Ala-Sompuvaara	Alapaakkola	1,80
241-401-59-2	Sompuvaara	Alapaakkola	1,70
241-401-60-2	Inkilä	Alapaakkola	27,10
241-401-64-0	Mustaranta	Alapaakkola	13,30
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	8,40
		Yhteensä ha	55,40

KaivNro 8629/7; valtausalueen nimi: Sompujärvi 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-47-0	Sompujärvi	Alapaakkola	10,30
241-401-53-3	Sompuaho	Alapaakkola	0,10
241-401-53-4	Sompu	Alapaakkola	5,10
241-401-53-5	Ketunpesävaara	Alapaakkola	5,00
241-401-53-7	Jarkko	Alapaakkola	0,30
241-401-53-8	Niilo II	Alapaakkola	2,90
241-401-59-1	Ala-Sompuvaara	Alapaakkola	4,90
241-401-60-2	Inkilä	Alapaakkola	18,80
241-401-64-0	Mustaranta	Alapaakkola	3,20
241-401-86-3	Kuokanlisä	Alapaakkola	10,50
241-401-87-0	Kuokka	Alapaakkola	6,80
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	17,50
		Yhteensä ha	85,40

KaivNro 8629/8; valtausalueen nimi: Sompujärvi 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	8,50
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	2,40
241-401-60-2	Inkilä	Alapaakkola	10,80
241-401-62-2	Alasompu	Alapaakkola	50,00
241-401-63-0	Sompuoja	Alapaakkola	14,00
241-401-64-0	Mustaranta	Alapaakkola	6,40
241-401-86-3	Kuokanlisä	Alapaakkola	0,60
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	1,60
		Yhteensä ha	94,30

KaivNro 8629/9; valtausalueen nimi: Sompujärvi 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-62-2	Alasompu	Alapaakkola	2,60
241-401-63-0	Sompuoja	Alapaakkola	35,20
241-401-64-0	Mustaranta	Alapaakkola	4,40
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	9,80
		Yhteensä ha	52,00

KaivNro 8629/10; valtausalueen nimi: Sompujärvi 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	0,20
241-401-62-1	Kyntömaa	Alapaakkola	0,40
241-401-62-2	Alasompu	Alapaakkola	12,00
241-401-63-0	Sompuoja	Alapaakkola	3,60
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	2,10
		Yhteensä ha	18,30

KaivNro 8629/11; valtausalueen nimi: Sompujärvi 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	2,70
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	5,00
241-401-62-2	Alasompu	Alapaakkola	1,70
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	69,20
		Yhteensä ha	78,60

KaivNro 8629/12; valtausalueen nimi: Sompujärvi 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	1,30
241-401-45-20	Rantakumpu	Alapaakkola	9,70
241-401-45-24	Puukkokumpu	Alapaakkola	6,20
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	11,80
		Yhteensä ha	29,00

KaivNro 8629/13; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	0,10
241-401-45-28	Salo	Alapaakkola	2,40
241-401-45-8	Koskenranta II	Alapaakkola	0,70
241-401-57-10	Rantakumpu	Alapaakkola	8,10
241-401-57-12	Haasioselkä	Alapaakkola	6,10
241-401-57-14	Pajala	Alapaakkola	2,80

241-401-57-16	Ainola	Alapaakkola	4,60
241-401-57-18	Jatuli	Alapaakkola	5,80
241-401-57-2	Saukkoniemi	Alapaakkola	0,90
241-401-57-4	Ylivainio	Alapaakkola	1,60
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	24,40
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,50
		Yhteensä ha	58,00

KaivNro 8629/14; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	0,60
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	0,70
241-891-1-1	Martimonaavan-Lumia	Suojelualue	45,20
		Yhteensä ha	46,50

KaivNro 8629/15; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-19	Jännämaa	Alapaakkola	0,90
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	1,50
241-401-45-20	Rantakumpu	Alapaakkola	0,60
241-401-45-24	Puukkokumpu	Alapaakkola	9,90
241-401-45-26	Ylipenikka II	Alapaakkola	1,30
241-401-45-28	Salo	Alapaakkola	14,80
241-401-45-29	Antti	Alapaakkola	0,51
241-401-45-8	Koskenranta II	Alapaakkola	3,30
241-401-57-13	Paavola	Alapaakkola	0,70
241-401-57-14	Pajala	Alapaakkola	5,30
241-401-57-16	Ainola	Alapaakkola	1,00
241-401-57-2	Saukkoniemi	Alapaakkola	0,70
241-401-57-4	Ylivainio	Alapaakkola	8,70
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	17,50
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	19,70
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	2,70
		Yhteensä ha	89,11

KaivNro 8629/16; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-17	Koulukumpu	Alapaakkola	0,20
241-401-45-19	Jännämaa	Alapaakkola	3,70
241-401-45-2	Ylikumpu	Alapaakkola	2,00
241-401-45-20	Rantakumpu	Alapaakkola	0,20
241-401-45-21	Kunta-Salo	Alapaakkola	0,20

241-401-45-24	Puukkokumpu	Alapaakkola	7,90
241-401-45-25	Suvanto	Alapaakkola	7,10
241-401-45-26	Ylipenikka II	Alapaakkola	1,80
241-401-45-28	Salo	Alapaakkola	14,50
241-401-45-6	Toivola	Alapaakkola	5,80
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	2,60
241-401-57-12	Haasioselkä	Alapaakkola	5,50
241-401-57-15	Törmä	Alapaakkola	0,40
241-401-57-16	Ainola	Alapaakkola	4,40
241-401-57-18	Jatuli	Alapaakkola	0,20
241-401-88-1	Juvonen	Alapaakkola	1,20
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	14,00
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	25,40
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,40
		Yhteensä ha	97,50

KaivNro 8629/17; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-24	Puukkokumpu	Alapaakkola	3,10
241-401-45-25	Suvanto	Alapaakkola	4,70
241-401-45-28	Salo	Alapaakkola	6,20
241-401-45-6	Toivola	Alapaakkola	6,10
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	5,00
241-401-57-1	Koskenranta	Alapaakkola	6,10
241-401-57-11	Ylipenikka	Alapaakkola	0,20
241-401-57-12	Haasioselkä	Alapaakkola	0,70
241-401-57-18	Jatuli	Alapaakkola	8,00
241-401-57-7	Aittakangas	Alapaakkola	5,60
241-401-61-0	Katajavaara	Alapaakkola	5,40
241-401-88-1	Juvonen	Alapaakkola	4,30
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	10,10
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	15,60
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	1,00
		Yhteensä ha	82,10

KaivNro 8629/18; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-6	Toivola	Alapaakkola	0,80
241-401-57-1	Koskenranta	Alapaakkola	17,10
241-401-57-11	Ylipenikka	Alapaakkola	9,80
241-401-57-18	Jatuli	Alapaakkola	2,30
241-401-57-7	Aittakangas	Alapaakkola	6,50

KaivNro

8629

8 (12)

241-401-61-0	Katajavaara	Alapaakkola	3,30
241-401-71-0	Maanselkä	Alapaakkola	19,40
241-401-88-1	Juvonen	Alapaakkola	0,40
241-401-88-2	Ahmamaa	Alapaakkola	21,40
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	11,80
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,30
		Yhteensä ha	93,10

KaivNro 8629/19; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	3,60
241-401-89-4	Kivalon reserviläismaja	Alapaakkola	0,10
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	31,50
		Yhteensä ha	35,20

KaivNro 8629/20; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	0,20
241-891-1-1	Martimonaavan-Lumia	Suojelualue	97,90
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,30
		Yhteensä ha	98,40

KaivNro 8629/21; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 9

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	7,00
		Yhteensä ha	7,00

KaivNro 8629/22; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 10

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	0,80
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	0,60
241-891-1-1	Martimonaavan-Lumia	Suojelualue	47,80
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	0,90
		Yhteensä ha	50,10

KaivNro 8629/23; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 11

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-25	Suvanto	Alapaakkola	14,10
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	4,00
241-401-57-12	Haasioselkä	Alapaakkola	19,30
241-401-61-0	Katajavaara	Alapaakkola	3,20

241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	2,80
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	52,40
		Yhteensä ha	95,80

KaivNro 8629/24; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 12

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-401-45-25	Suvanto	Alapaakkola	0,50
241-401-56-2	Honkamaa	Alapaakkola	0,10
241-401-61-0	Katajavaara	Alapaakkola	5,90
241-401-70-1	Matiaksentila	Alapaakkola	2,50
241-401-70-2	Oravakangas	Alapaakkola	3,50
241-401-71-0	Maanselkä	Alapaakkola	0,80
241-401-89-1	Erraus	Alapaakkola	0,20
241-401-89-2	Takakangas	Alapaakkola	36,30
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	32,00
		Yhteensä ha	81,80

KaivNro 8629/25; valtausalueen nimi: Yli-Penikka 13

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
241-893-10-1	Keminmaan valtionmaa	Valtion metsämaat	36,20
		Yhteensä ha	36,20

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 1 728,08 ha.

Valtauskohdaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalue sijaitsee osaksi Isosydänmaan ja Narkauksen paliskuntien poronhoitoalueilla.

Valtausalueet Yli-Penikka 2 (KaivNro 8629/14), Yli-Penikka 8 (KaivNro 8629/20) ja Yli-Penikka 9 (KaivNro 8629/22) sijaitsevat Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (FI1301602) –nimisellä Natura 2000 –verkostoon kuuluvalla alueella. Natura-alue on edellä mainittujen valtausalueiden osalta perustettu Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueeksi (SSA120117).

Hakijalla on ollut aiemmin valtausoikeus osaan nyt haetuista alueista. Valtausoikeudet ovat päättyneet 11.5.2008. Mikäli edellisen valtausoikeuden päättymisestä ei ole kulunut viittä vuotta, on kaivoslain (503/1965) mukaan kysymyksessä valtauksen este. Tukes voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Esteettömyystodistus

Hakija on toimittanut 15.7.2008 päivätyn Lapin maistraatin antaman todistuksen, jossa todetaan, että Kirakka 1-6, Sompujärvi 3-11, Yli-Penikka 1-12, Keski-Penikka 1-16, Ala-Penikka 1-10 -nimisillä alueilla ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n 3–9 kohdissa tarkoitettuja valtausten esteitä.

Tervolan, Simon ja Keminmaan kuntien rakennustarkastajat ovat antaneet asiassa lausunnot Lapin maistraatille.

Esteettömyystodistus on annettu alunperin hakemuksessa olleille alueille.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, muut platinametallit, platina.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 22.9.2008 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille. Lisäksi hakemus oli nähtävillä 22.10.2008 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 22.10.2008.

Kuulemisessa esiintulleiden seikkojen vuoksi Tukes suoritti toisen kuulemisen 4.7.2013 niille asianosaisille, joille ei aiemmin ollut lähetetty ilmoitusta kuulemisesta. Määräaika mielipiteiden jättämiselle oli 30.8.2013.

Käsittelyn myötä esiintulleiden kiinteistöissä ja niiden omistussuhteissa tapahtuneiden muutosten vuoksi Tukes suoritti kuulemisen 29.11.2013 niille maanomistajille, jotka muuttuneiden omistussuhteiden vuoksi olivat uusia asianosaisia. Määräaika mielipiteiden jättämiselle oli 27.12.2013.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8629/1	Kirakka 1
2. Kaivosrekisterinumero 8629/2	Kirakka 2
3. Kaivosrekisterinumero 8629/3	Kirakka 3
4. Kaivosrekisterinumero 8629/4	Kirakka 4

5. Kaivosrekisterinumero 8629/5	Kirakka 6
6. Kaivosrekisterinumero 8629/6	Sompujärvi 5
7. Kaivosrekisterinumero 8629/7	Sompujärvi 6
8. Kaivosrekisterinumero 8629/8	Sompujärvi 7
9. Kaivosrekisterinumero 8629/9	Sompujärvi 8
10. Kaivosrekisterinumero 8629/10	Sompujärvi 9
11. Kaivosrekisterinumero 8629/11	Sompujärvi 10
12. Kaivosrekisterinumero 8629/12	Sompujärvi 11
13. Kaivosrekisterinumero 8629/13	Yli-Penikka 1
14. Kaivosrekisterinumero 8629/14	Yli-Penikka 2
15. Kaivosrekisterinumero 8629/15	Yli-Penikka 3
16. Kaivosrekisterinumero 8629/16	Yli-Penikka 4
17. Kaivosrekisterinumero 8629/17	Yli-Penikka 5
18. Kaivosrekisterinumero 8629/18	Yli-Penikka 6
19. Kaivosrekisterinumero 8629/19	Yli-Penikka 7
20. Kaivosrekisterinumero 8629/20	Yli-Penikka 8
21. Kaivosrekisterinumero 8629/21	Yli-Penikka 9
22. Kaivosrekisterinumero 8629/22	Yli-Penikka 10
23. Kaivosrekisterinumero 8629/23	Yli-Penikka 11
24. Kaivosrekisterinumero 8629/24	Yli-Penikka 12
25. Kaivosrekisterinumero 8629/25	Yli-Penikka 13

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Lisäksi jäljennös päätöksestä toimitetaan asianomaisille paliskunnille.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Pohjolan Sanomat -sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Raisa Mohsen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu aikaisempiin hakijan (GFAP) alueella tekemiin tutkimuksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

APP projektia koskeva tutkimussuunnitelma on vaiheittainen. Suunnitelman tulee olla muutettavissa projektin kehittymisen ja muuttuvien ulkoisten tekijöiden mukaisesti. Merkittäviä ulkoisia tekijöitä ovat mm. metallien hinnat ja tuotteiden markkinoitavuus. Lyhyellä aikavälillä tutkimussuunnitelmaan vaikuttavat meneillään olevan kannattavuusselvityksen tarpeet ja pidemmällä aikavälillä mahdollisesti käynnistyvä tuotanto ja eri tutkimuskohteilta saatavat tulokset.

I vaihe

Konttijärven ja Ahmavaaran avolouhittaviin esiintymiin perustuvan kannattavuusselvityksen rinnalla, GFAP keskittyy aluksi ensisijaisesti selvittämään Suhanko hankkeen lähellä sijaitsevia potentiaalisesti avolouhittavia kohteita, joissa esiintymien pitoisuudet tai muut ominaisuudet tarjoavat mahdollisuuden parantaa Suhanko hankkeen kannattavuutta. Tutkimusten alla olevia kohteita ovat Narkauksen SK Reef mineralisaatioon liittyvät esiintymät Nutturalammen, Kuohungin ja Siika-Kämän intruusiolohkoilla sekä Suhanko intruusiolla sijaitseva Vaaralammen esiintymä.

Varsinaiset kairaustyöt ovat päättyneet ja kairasydänten raportointi, näytteenotto ja analysointi ovat meneillään. Kairausten tuloksista riippuen GFAP:n tarkoituksena on arvioida lupaavimpien esiintymien mineraalivarannot kansainvälisesti hyväksytyjen kriteerien mukaan. Niiden pohjalta päätetään jatkoselvityksistä, jotka todennäköisesti edellyttävät lisäkairauksia, metallurgisia kokeita sekä mahdollisesti tutkimuskaivantoja.

II-vaihe

Tutkimustöissä on tarkoitus keskittyä selvittämään muiden GFAP:n valtausalueilta paikannettujen esiintymien hyödyntämismahdollisuuksia ja samalla jatkaa tutkimustöitä myös Suhangon kaivospiirin alueella. Ensisijaiset tutkimuskohteet ovat Narkauksen SK Reef mineralisaatio, Suhanko intruusion mineralisoitunut reunasarja ja Penikkain intruusion SJ Reef mineralisaatio. Näiltä alueilta on tarkoitus selvittää sekä avolouhittavien että maanalaisesti louhittavien mineraalivarantojen hyödyntämismahdollisuuksia. Muita merkittäviä tutkimuskohteita ovat offset-tyyppin esiintymät Narkauksen alueella, Penikkain intruusion PV Reef ja AP Reef mineralisaatiot sekä GFAP:n valtausalueilla selvittämättä jääneet alueellisen malminetsinnän kohteet, erityisesti Portimon kompleksin alueella.

Tämän hetkisen arvion mukaan panostus malminetsintään GFAP:n hallinnassa olevilla tutkimusalueilla tulee lähivuosina pysymään ainakin samalla tasolla kuin viimeisten kahden vuoden aikana. Lupaaviksi osoittautuvien esiintymien selvitystyöt voivat lisätä tutkimuksiin käytettäviä investointeja huomattavasti.

APP projektin alueen olosuhteista johtuen tutkimustyöt tulevat valtaosin perustumaan timanttikairauksiin. Alueellisessa malminetsinnässä tullaan kairausten ohella todennäköisesti käyttämään geofysikaalisia mittauksia. Malminetsinnällisesti merkittävillä kohteilla saatetaan avata matalia tutkimuskaivantoja ohuen maapeitteen alueilla. Kaivostoiminnan kehittämisen kannalta potentiaalisimmilla esiintymillä tullaan tarvittaessa kaivamaan syvempiä tutkimuskaivantoja rikastuskoenäytteiden louhimista varten.

17.11.2009 annetun vastineen yhteydessä tarkennettu tutkimussuunnitelmaTaustaa

Työ- ja elinkeinoministeriö on tarjonnut Gold Fields Arctic Platinum Oy:lle (GFAP) mahdollisuuden täydentää 12.5.2008 jätetyn valtaushakemuksen tutkimussuunnitelmaa. Osa valtaushakemuksen alueista sijoittui osittain tai kokonaan Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -nimisen Natura 2000 -alueen piiriin. Tähän liittyen ministeriö pyysi GFAP:ta harkitsemaan aiemmin esitettyjen tutkimustoimenpiteiden tarkentamista, jotta

- (i) valtaushakemusta voidaan arvioida luonnonsuojelulain 65 §:n näkökulmasta,
- (ii) tutkimustoimien vaikutusta Natura 2000 -verkostoon voidaan arvioida yksityiskohtaisemmin ja
- (iii) Lapin ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen lausunnoissa esitetyt seikat tulevat huomioiduiksi.

12.5.2008 haettujen valtausalueiden rajat eivät huomioineet suojelualueen rajaa minkä seurauksena joidenkin valtausten kohdalla alueesta osa sijoittui Natura 2000 -alueen sisäpuolelle ja osa ulkopuolelle. Tämän tarkennetun tutkimussuunnitelman selkeyttämistä varten GFAP on päättänyt jakaa valtausalueet uudelleen niiltä osin kuin alue on Natura-alueen rajalla. Tällaiset alueet on jaettu osiin siten, että nyt GFAP:n hakemat valtausalueet kohdistuvat joko selkeästi Natura-alueen ulkopuolisiin alueisiin tai sen sisäpuolelle tai rajalla oleviin alueisiin. Natura-alueen ulkopuolella on rajattu noin 10 metrin levyinen suojakaista sen varmistamiseksi, että Natura-alueen ulkopuolelle suunnitellut tutkimustoimenpiteet varmasti kohdentuvat Natura-alueen ulkopuolelle.

Tarkennettu tutkimussuunnitelma koskee vain ns. B-tyyppin valtausalueita, eli alueita, jotka ovat Natura-alueen sisäpuolella tai sen rajalla. A-tyyppin valtausalueiden osalta viitataan GFAP:n alkuperäiseen, 12.5.2008 päivättyyn valtaushakemukseen sekä sen liitteenä olevaan tutkimussuunnitelmaan.

Kokonaisvaltaisen kuvan GFAP:n tutkimustöiden päämäärästä ja tilanteesta saa 12.5.2008 jätetyn valtaushakemuksen liitteenä olevista perusteluista ja tutkimussuunnitelmasta. Tämän selvityksen tarkoituksena on perustella ja kuvata ne tutkimustoimenpiteet, jotka GFAP:n tämän hetkisen arvion mukaan tulevat olemaan tarpeen Natura 2000 -alueen sisäpuolelle jäävien valtaushakemusten alueella. Maastossa suoritettavista töistä annetun kuvauksen tarkoitus on osoittaa, ettei niiden toteuttaminen todennäköisesti merkittävästi heikennä kyseisen suojelualueen luontoarvoja.

Tämän hetkiset tiedot platinametalliesiintymien sijoittautumisesta suojelualueella ovat vajaavaiset. Sen vuoksi kattavaa tutkimussuunnitelmaa ei toistaiseksi voida laatia siten, että kaikki mahdolliset toimenpiteet tulevat yksityiskohtaisesti huomioiduiksi suojelusäännösten ja muiden määräysten mukaisesti. Tähän tutkimussuunnitelmaan on sisällytetty ainoastaan sellaisia alustavia malminetsintätöitä, joiden vaikutuksia suojelualueelle uskotaan voivan arvioida yleisellä tasolla ja ilman tarkasti määritettyjä sijaintitietoja. GFAP:n kannalta ne ovat kuitenkin merkityksellisiä mahdollisten tulevien tutkimusvaiheiden suunnittelua varten, koska niistä saadun tiedon pohjalta voidaan yksityiskohtaisemmin arvioida, mitä toimenpiteitä alueella on tarkoituksenmukaista suorittaa ja mihin ne kohdennettaisiin. Tämän jälkeen niiden vaikutuksia voidaan arvioida säädösten mukaan.

Katsaus aiempiin malminetsintätöihin ja niistä saatuihin tietoihin

Penikkain intruusiosta tunnetaan kolme reef-tyyppin platinametallimineralisaatiota. Intruusion eteläosassa niiden kallionpintaan puhjenneet osat sijoittuvat Natura 2000 -alueen sisä-

puolelle tai välittömään läheisyyteen. Outokumpu Oy on suorittanut suojelualueelle sijoittuvien valtaushakemusten alueella timanttikairauksia, kallionpintänäytteenottoa, kallioperäkartoitusta ja kattavia geofysikaalisia maanpintamittauksia ennen Natura 2000 -alueen perustamista.

Outokumpu Oy:n tutkimustöiden perusteella alueen kallioperästä on hyvä yleiskäsitys. Yhtiön Natura-alueella suorittamien kairauksien ja kallioperäkartoitusten päämääränä on ollut lähinnä määrittää reef-tyyppien esiintymien sijainti kallion pinnassa ja alustava näytteenotto tutkituista mineralisaatiovyöhykkeistä. Töiden tuloksena reef-esiintymien sijainti kallioperän pintaosissa tunnetaan paikoin tarkasti. Kairareitit ovat kuitenkin yleensä vain 20–60 metrin pituisia ja analysoidut välit lyhyitä, minkä vuoksi alueen mahdollisia mineraalivarantoja ei voida edes alustavasti arvioida. Lisäksi kairauksien perusteella vaikuttaa mahdolliselta, että tärkeimmän tutkimuskohteen SJ Reef -esiintymän sijainti alueella on osin arvioitu väärin, missä tapauksessa sen malminetsinnällisestä merkityksestä ei ole oikeaa tietoa. Suojelualue perustettiin GFAP:lle myönnettyjen valtausten päälle. Vuoden 2007 Paasivaaran pientä kairausohjelmaa lukuun ottamatta GFAP ei ole suorittanut malminetsintätöitä suojelualueen sisään jäävien valtausten alueella. Ensisijaisena syynä on ollut suojelualueen muodostama este ja myöhemmissä vaiheissa tutkimustöiden voimakas keskittäminen Suhangon ja Narkauksen alueiden kohteisiin. SJ Reef mineralisaation kallion pintaan ulottuvasta kerrosmaisesta muodostumasta noin 11 kilometrin pituinen osuus sijoittuu Natura-alueen sisäpuolelle. GFAP pitää tätä malminetsintäkohdetta erittäin kiinnostavana niiden tutkimustulosten perusteella, mitä vastaavalle esiintymälle on saatu Penikkain intruusion pohjoisosasta, Sompujärven alueelta. Suojelualueen sisään jäävät osat PV- ja AP-reef mineralisaatioista ovat merkittäviä pidemmän aikavälin tutkimuskohteita.

GFAP:n 12.5.2008 jättämien valtaushakemusten tarkoituksena on säilyttää oikeus suojelualueella sijaitsevien esiintymien hyödyntämismahdollisuuksien selvittämiseen ja mahdollistaa tässä tarvittavien tutkimustoimenpiteiden suorittaminen, kuitenkin niin ettei alueen luontoarvoille aiheudu merkittäviä vaikutuksia. Erityisesti SJ Reef esiintymä on yleisesti tunnettu ja sitä voidaan pitää harvinaislaatuksena myös maailmanlaajuisesti. Vastaavalaatuksia esiintymiä ei ole monessa paikassa ja sen vuoksi voidaan olettaa, että se tulee aina pysymään kiinnostavana malminetsintäkohteena.

Arvio tarvittavista tutkimustoimenpiteistä

Edellä kuvatun perusteella, GFAP:n arvion mukaan mahdollisia tutkimustoimenpiteitä suojelualueella tulevat olemaan:

1. Aiemmin hankitun tutkimusaineiston tarkastelu toimistotyönä
2. Alueen maastoon ja olosuhteisiin tutustuminen sekä yleisten geologisten havaintojen tekeminen alueesta.
3. Geofysikaaliset lentomittaukset
4. Geofysikaaliset maanpintamittaukset
5. Tunnustelevat timanttikairaukset

Suunniteltujen tutkimustoimenpiteiden kuvaus ja arvio niiden vaikutuksesta Natura 2000 -alueeseen ja muihin LSL:n mukaisiin suojeluarvoihin

1. Natura 2000 -alueiden suojeluarvot

Martimoaapa- Lumiaapa- Penikat (FI1301602)

- o Luontodirektiivin luontotyytit (priorisoitu luontotyyppi merkitty "*" -merkillä)
  - Humuspitoiset lammet ja järvet

- *Keidassuot
- Vaihettumissuot ja rantasuot
- Letot
- *Aapasuot
- Kasvipeitteiset silikaattikalliot
- *Boreaaliset luonnonmetsät
- *Puustoiset suot
- o Luontodirektiivin liitteen II lajit:
  - ilves
  - karhu
  - saukko
  - susi
- o Lintudirektiivin liitteen I linnut:
  - helmipöllö
  - metso
  - hiiripöllö
  - mustakurkku-uikku
  - huuhkaja
  - palokärki
  - kaakkuri
  - pohjantikka
  - kalatiira
  - pyy
  - kapustarinta
  - sinisuohaukka
  - kuikka
  - suokukko
  - kurki
  - suopöllö
  - lapintiira
  - uivelo
  - laulujoutsen
  - vesipääsky
  - liro
  - lisäksi 2 uhanalaista lajia

Tornivaaran lehto (FI1300504)

- o Luontodirektiivin luontotyyppit
  - Boreaaliset lehdot
- o Luontodirektiivin liitteen II lajit:
  - alueella 1 uhanalainen laji

2. LSL:n säännösten huomioiminen

Kaikkien tämän suunnitelman mukaisten tutkimustoimenpiteiden osalta noudatetaan LSL 39 §:n mukaisia määräyksiä. Geofysikaalisten lento- ja maanpintamittausten sekä timanttikairausten ajankohdista päätettäessä otetaan huomioon mahdolliset petolintujen pesintäaikojen aiheuttamat rajoitukset. Tutkimustoimenpiteillä ei vahingoiteta tai hävitetä LSL 42 §:ssa tarkoitettua kasvia eikä vahingoiteta LSL 46 §:ssä mainittua lajia. Tutkimustoimenpiteitä suorittaessa ei myöskään hävitetä tai heikennetä LSL 47 §:n mukaisen lajin esiintymispaikkaa ottaen huomioon LSL 47.3 §.

3. Aiemmin hankitun tutkimusaineiston tarkastelu toimistotyönä

Tämän työvaiheen tulosten perusteella viimeistellään suunnitelmat mahdollisista maastotöistä. Työ ei edellytä liikkumista maastossa eikä sillä näin ollen ole suoranaisia vaikutuksia suojelualueeseen tai sen suojeltaviin luontoarvoihin.

4. Alueen maastoon ja olosuhteisiin tutustuminen sekä yleisten geologisten havaintojen tekeminen

Kyseessä on jokamiehenoikeuksiin verrattavaa liikkumista alueella. Havaintojen perusteella voidaan tarkentaa suunnitelmia mahdollisista tulevista tutkimustoimenpiteistä. Geologisia havaintoja tehdään alueen nykyisen tilan puitteissa, sitä vaurioittamatta tai muuttamatta. Kivinäytteitä ei irroteta kallion pinnasta eikä sammalpeitteitä vaurioiteta.

Raskaalla ajoneuvolla ei liikuta Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella. Kevyen maastoliikenteen osalta noudatetaan voimassa olevia sääntöjä ja määräyksiä, ottaen erityisesti huomioon ne säännöt, määräykset ja rajoitukset, jotka on maastoliikenteen osalta mainittu aluetta koskevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

5. Geofysikaaliset lentomittaukset

Penikkain intruusion alueellinen geologinen rakenne tunnetaan kohtalaisen hyvin. On kuitenkin mahdollista, että GFAP suorittaa intruusion heikommin tunnetun eteläosan alueella geofysikaalisia mittauksia joko lentokoneella tai helikopterilla. Nämä mittaukset kattaisivat myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita. Mittauksia suoritettaessa todennäköinen lentokorkeus on 30 metrin luokkaa. Mittaukset lennetään säännöllisinä linjoina, todennäköisesti noin 50 metrin linjavälillä. Yhteen mittaukseen liittyvien lentojen kesto suojelualueen osalta on 3-6 viikkoa. Turvallisuussyistä mittauslentoja tehdään valoisana aikana ja suotuisissa sääolosuhteissa. Ideaalinen aika lentomittauksille olisi alku-keskikesä, mutta tarpeen vaatiessa myös loppukesä on mahdollinen vaihtoehto. Mittausten ajankohdan valinnassa GFAP ottaa huomioon viranomaisten määräykset suurten petolintujen pesinnän rauhoitusajoista ja LSL 39 §:n määräykset. Mahdollinen meluhaitta on kestoaltaan rajallinen.

Suunnitelluista lentomittauksista annetaan tarkat ennakkoon tarkat tiedot alueesta vastaaville viranomaisille.

6. Geofysikaaliset maanpintamittaukset

Outokumpu Oy:n 1960-luvun gravimetriset mittaukset ja 1980-luvun magneettiset maanpintamittaukset kattoivat myös Natura 2000 -verkostoon kuuluvien valtaushakemusten alueet. Lähinnä tuon ajan mittaustekniikkaan liittyvistä häiriötekijöistä johtuen tulevien tutkimustöiden yhteydessä voi osoittautua tarpeelliseksi suorittaa suojelualueella uusia geofysikaalisia maanpintamittauksia. Todennäköisimpiä olisivat erityyppiset magneettiset mittaukset, IP mittaukset, sähkömagneettiset mittaukset sekä painovoimamittaukset.

Lumettomana aikana Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella ei liikuta ajoneuvolla vaan mittaustyöt suoritetaan jalan. Vahvan lumipeitteen aikana töiden tukena käytetään moottorikeikkaa tai talviajoon soveltuvaa mönkijää. Ajoneuvojen käytön osalta noudatetaan aluetta koskevia voimassa olevia sääntöjä ja määräyksiä.

Mittauksia tehdään yleensä säännöllisin linjavälein. Tarvittaessa linjat merkitään maastoon luonnollisesti hajoavilla merkintänauhoilla, jotka pyritään täysimääräisesti kerää-

mään pois mittauksen jälkeen. Alueen kasvillisuutta ei raivata tai vahingoiteta mittauslinjojen paikannuksessa.

Ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa alueesta vastaaville viranomaisille lähetetään tarkat tiedot suunnitelluista mittauksista, mukaan lukien tiedot ajankohdasta, mitattavista alueista ja käytettävistä kulkureiteistä. Tarvittaessa voidaan suorittaa yhteinen kohdealueen katselmus.

7. Tunnustelevat timanttikairaukset

Penikkain intruusion reef-tyyppin platinametallimineralisaatiot esiintyvät tyypillisesti ohuina kerroksina. Alueen merkittävimmän malminetsintäkohteen SJ Reef'in puhkeama kallion pinnassa on aina maapeitteen alla ja lisäksi jossain määrin rapautunut. Tämän johdosta timanttikairaukset ovat välttämätön menetelmä myös suojelualueella sijaitsevien platinametalliesiintymien alustavassa kartoittamisessa ja siihen olennaisesti liittyvässä näytteenotossa. Platinametalliesiintymissä jalometallipitoisuudet ovat ppm-luokkaa ja esimerkiksi sulfidiköyhän SJ Reef mineralisaation kartoittaminen ilman tarkkaa ja riittävän kattavaa analyysitietoa on mahdotonta.

Mahdollisten tunnustelevien kairausten tarkoituksena on saada alustavaa tietoa suojelualueella sijaitsevien platinametalliesiintymien sijainnista ja pitoisuuksista, jotta tulevien malminetsintätoimenpiteiden tarve voidaan täsmällisemmin arvioida ja kohdentaa. Saatujen tutkimustietojen uskotaan myös antavan paremmat edellytykset suunnitella ja arvioida tulevia malminetsintätöitä säädösten edellyttämällä tavalla, jos tulokset osoittautuvat lupaaviksi.

Ennen kairaustöiden aloittamista GFAP pyrkii kartoittamaan malminetsintäkohteet mahdollisimman pitkälle muilla tutkimusmenetelmillä. Kairauksiin ryhdytään vasta, kun se on tutkimusten kannalta välttämätöntä.

GFAP:n arvion mukaan tunnustelevia kairauksien tarve suojelualueella tulee olemaan luokkaa 3-15 syväkairausreikää täysikokoista (100 ha) valtausta kohden. Kairaukset todennäköisesti suoritetaan pääsääntöisesti itä-länsisuuntaisina profiileina, kohtisuoraan intruusion länteen kaatuvaa kerroksellisuutta vasten. Kairauksia on tarkoitus suorittaa ainoastaan alueilla, jotka ovat riittävän loivakaateisia kairakoneen helppoon liikutteluun. Kulkureitit ja kairauspaikat suunnitellaan siten, että suojeltaville kohteille ei aiheudu vahinkoa ja tiheää metsää kasvavat paikat saadaan kierrettyä.

Mahdolliset kairaukset suoritetaan ainoastaan talvella roudan ja lumipeitteen aikaan. GFAP käyttää kairauksissa ainoastaan kumiteloilla varustettuja, maastossa itsenäisesti ajettavia kairakoneita. Huoltoajoissa, miehistön, kairasydännäytteiden ja kairausveden kuljetuksessa käytetään moottorikeikkaa tai mönkijää. Kairareittien tampauksessa ja vahvistuksessa voidaan lisäksi käyttää bandwagen-tyyppistä tela-ajoneuvoa. Jäädymällä kovetetulla lumipohjalla työssä voidaan käyttää myös traktoria.

Aluskasvillisuudelle ja maanpinnalle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi kairauspaikat ja työkonien ajoreitit vahvistetaan lumella. Työt aloitetaan kun lumipeite on saavuttanut riittävän paksuuden. Ensivaiheessa reittien ja kairauspaikkojen pohjat tampataan moottorikeikalla tai kevyellä tela-ajoneuvolla. Tarvittaessa jo lumen ensimmäisessä tampausvaiheessa edetään niin, että lumikerroksen paksuutta lisätään sitä mukaa kuin kulkureitillä edetään. Tarvittava lisälumi tuodaan suojelualueen ulkopuolelta. Tampattu reitti otetaan työkäyttöön vasta, kun lumikerroksen paksuus on riittävä suojamaan alla oleva

kasvillisuus vaurioilta. Pehmeillä paikoilla tampatun pohjan kantavuutta voidaan vahvistaa vedellä jäädyttämällä. Kulkureitit pyritään suunnittelemaan siten, ettei puita tarvitse kaataa, mutta tästä huolimatta paikoin kulkureitin valmistaminen saattaa edellyttää yksittäisten puiden kaatamista. Näissä tapauksissa puu sahataan poikki ja jätetään makaamaan kannon viereen. Tiedot sen sijainnista, koosta ja lajista taltioidaan raportointia varten.

GFAP käyttää kairauksissa yleensä ns. WL-76 tai T-76 kalustoa. Kairausvesien ja niiden mukana nousevan kivijauheen käsittely suoritetaan seuraavia kahta vaihtoehtoa käyttämällä, joista ensin mainittu on kairausteknisesti helpompi ja siksi GFAP:n suositus:

1. Kairausvettä ei lasketa suoraan maahan, vaan ohjataan kairausputken suulla selkeytysaltaisiin, joissa kivipöly laskeutuu ja puhdistunut vesi lasketaan maahan. Selkeytykseen käytetään kennorakenteisia altaita, esimerkiksi kolmea allasta sarjassa joista kussakin kolme selkeytysallasta. Aiemman kokemuksen mukaan tällaisen 9-kertaisen selkeytysallassarjan läpi kulkenut vesi on erittäin hyvin puhdistunut pölystä. Kairauksen päätyttyä laskeutunut kivipöly vietään pois suojelualueelta.
2. Kairausvettä ei lasketa lainkaan maahan vaan se johdetaan ensin esiselkeytysaltaseen ja siitä suodatinkankaalle, jonka läpi vesi valuu teräsastiaan. Suodatinkankaan läpi puhdistunut vesi käytetään uudelleen kairaukseen. Lopuksi sekä kertynyt kivijauho että vesi vietään pois suojelualueelta. Tämän vaihtoehdon vaikeutena on jäätyvän veden suodattaminen kankaan läpi.

Kairausvesi voidaan hankkia kolmella vaihtoehtoisella tavalla:

1. Suojelualueen ulkopuolelta hankittu kairausvesi tuodaan kairakoneelle säiliössä, koneelle valmistettua reittiä myöten. Kairausvettä pyritään kierrättämään aina kun se on mahdollista.
2. Jos läheisyydessä on lampi tai puro, vesi johdetaan kairakoneelle lyhyttä vesiletkuista tehtyä vesilinjaa myöten. Öljy- ja polttoainevuotojen ehkäisemiseksi pumpauksessa käytettävä polttomoottoripumppu sijoitetaan kaukaloon.
3. Jos olosuhteet sallivat, kairausvesi pumpataan uoppopumpulla viereen aiemmin kairatusta reiästä ja johdetaan vesiletkulla kairakoneelle.

Kairauksen päättyessä kairaputkien maanpäälliset osat katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vaihtoehtoisesti joissakin tapauksissa kairaputket saatetaan poistaa kokonaan, jolloin maahan jää väliaikaisesti halkaisijaltaan noin 10 cm leveä reikä, jonka lumien sulettua GFAP:n edustaja painaa umpeen samalla kun tarkistaa kunkin kairauspaikan kunnon.

GFAP:n henkilökunta valvoo työmaita kairaustöiden edistyessä ja varmistaa, että urakoitsijat kairaussopimuksen mukaisesti pitävät työalueet siisteinä ja puhtaina. Polttonesteiden ja öljyjen kuljetuksessa ja työnaikaisessa säilytyksessä käytetään aina kaksoisuojausta. Työalueiden lopullinen kunto tarkistetaan töiden päätyttyä ja kun lumet ovat sulaneet. Ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa alueesta vastaaville viranomaisille lähetetään hyvissä ajoin tarkat tiedot GFAP:n kairaussuunnitelmasta. Suunnitelmasta ilmenevät mm. kairauspaikkojen tarkat koordinaatit, reikien pituudet ja kairaussuunnat, etukäteen tiedusteltujen kulkureittien tarkka sijainti, töiden ajankohta ja aikataulu, käytettävä kalusto ja henkilöstö sekä mahdolliset muut merkitykselliset seikat. Tarvittaessa voidaan suorittaa yhteinen kohdealueen katselmus ennen päätöstä töiden aloittamisesta.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

[Tukesin huomautus: hakija on pienentänyt valtausaluetta kuulemisen jälkeen 15.3.2010; tässä päätöksessä on huomioitu vain ne lausunnot ja mielipiteet, jotka koskevat päätöksen kohteena olevia alueita.]

Keminmaan kunta

Kunnalla ei ole huomautettavaa. Kunta edellyttää, että lähtökohtaisesti tutkimuksista ei saa aiheutua haittaa asutukselle eikä elinkeinotoiminnalle ja mikäli ylipääsemättömiä haittoja aiheutuu, ne on korvattava asianosaisille.

Tervolan kunta

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että valtaushakemuksessa esitetyillä alueilla ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 mom. 3 - 9 kohtien mukaisia esteitä ja että alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Lapin ELY-keskus (hakemuksen jättöhetkellä Lapin ympäristökeskus)

Lapin ympäristökeskukselta on pyydetty valtaushakemuksesta lausunto 22.9.2008. Ympäristökeskuksen lausunto on saapunut 5.11.2008 (LAP-2008-L-593). Lausunnosta on pyydetty hakijan vastine. Vastine on saapunut ministeriöön 17.11.2009. Vastineen liitteenä on myös uusi tutkimussuunnitelma, jossa selvitetään Natura-alueelle suunniteltuja tutkimustoimia ja niiden vaikutusta Natura-alueeseen. 15.3.2010 yhtiö on ilmoittanut pienentävänsä ratkaisevasti haettua valtausaluetta.

Toinen lausunto on pyydetty 18.11.2010 sen jälkeen, kun hakija on pienentänyt alkuperäistä hakemustaan. Tällöin ei liitteenä ollut vastinetta eikä sen liitteenä olevaa uutta tutkimussuunnitelmaa. ELY-keskuksen lausunto on saapunut kaivosviranomaiselle 13.1.2011.

25.10.2012 on pyydetty uusi lausunto uudelleen rajatusta alueesta ja uudesta tutkimussuunnitelmasta. Kaivosviranomaisen katsoo, että 26.11.2012 annettu lausunto korvaa aiemmin annetut lausunnot.

26.11.2012 annetussa lausunnossa Lapin ELY-keskus esittää seuraava:

Valtaushakemusalueella on lohkoilla Yli-Penikka 2, 8 ja 10 Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualue (SSA 120117), joka on samalla rajauksella Natura-alue Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (FI1301602). Soidensuojelualueella on kielletty mm. ojitus ja maainesten ottaminen. Ennen tosiasiallisten tutkimustoimien käynnistämistä hakijalla tulee olla ympäristöministeriön lupa poiketa Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueen rauhoitus-määräyksistä. Soidensuojeluasetuksen (933/1981) 3 §:n mukaan geologinen tutkimustoiminta ja malminetsintä soidensuojelualueella on sallittu ympäristöministeriön luvalla.

Valtaushakemusalueella ei ole muita luonnonsuojelualueita, luonnon-suojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita, maisemanhoitoalueita eikä yksityisiä luonnonsuojelualueita (YSA-alueita).

Alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamia luontotyyppin suojelualueita.

Alueella on tiedossa olevia uhanalaisten putkilokasvien ja kääväkkäiden havaintopaikkoja Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE). Tikankontin neljä havaintopaikkaa sijoittuvat lohkojen Sompujärvi 10-11 rajalle ja hakemusalueen lounas - koillinen rajalle ja sen eteläpuolelle Turvakkomaan etelä - kaakkoispuolelle. Tikankontin esiintymäpaikkojen alueella ei tule liikkua raskaalla kairauskalustolla eikä tehdä tutkimuspisteitä 30 metriä lähemmäs esiintymistä.

Ylipenikka 2 lohkoilla Natura-alueella on viisi kääväkkään (pursukääpä, sirppikääpä, riekonkääpä ja ruostekääpä) havaintopaikkaa ja Yli-Penikka 8 -lohkoilla Natura-alueella on yhteensä 15 kääväkkään havaintopaikkaa (sirppikääpä, riekonkääpä). Mainitut käävät ovat silmälläpidettäviä Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja (2010) mukaan. Pursukääpä ja sirppikääpä ovat rauhoitettuja, uhanalaisia lajeja, jotka vaativat tiukkaa suojelua. Maalahopuita ei tule poistaa Natura-alueella malminetsintätoimissa ja alueella liikuttaessa.

Uhanalaisen lajiston esiintymistä vain osa on toistaiseksi löydetty, minkä vuoksi toiminnanharjoittajan on syytä tehdä kasvillisuuskartoitukset niiltä alueilta, joille kairaukset kohdistuvat, varmistaakseen sen, ettei toiminnasta aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiukasti suojelluille lajeille.

Valtausalueella on suurten petolintujen pesäreviirejä Petolintujen pesät 2012 -rekisterin (Metsähallitus) mukaan. Malminetsintätutkimus ei ole mahdollista Ylipenikka-tutkimusalueella lohkojen 2, 8, 9,10 sekä 3 ja 5 eteläpäässä alueella 15.2.–31.7. välisenä aikana. Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alue on ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA), jolloin määräys on alueen suojelun perusteena olevien lintulajien suojelun turvaamiseksi välttämätön. Kevättalvella pesänkoristelun ja pesinnän aloittamisen aikaan suuret petolinnut ovat herkästi häiriintyviä ja hylkäävät pesäpaikan helposti.

Alueella ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita eikä muutakaan pohjavesialuetta.

Alueella ei ole ulkoilureittejä, ei moottorikelkkailureittejä eikä kelkkauria (Moottorikelkkareittien karttoitus Lapin ELY-keskuksen alueella, 2011).

Tutkimusojien ja kaivantojen peittämisen sekä kairauspisteiden siistimisen tulee tapahtua viimeistään kahden vuoden kuluttua tutkimusnäytteiden ottamisen jälkeen. Suositeltavaa on kaivantojen maisemointi välittömästi näytteenoton jälkeen.

Tutkimuksissa tarpeellisen maastoajoneuvoilla liikkumisen tulee tapahtua olemassa olevilla metsäteillä, ajourilla ja välttää herkästi kuluvia luontotyyppisiä kuten soita, kallioalueita ja kuivia ja lehtomaisia kankaita.

Yhteenvetona Lapin ELY-keskus toteaa, että valtausalueet edustavat pääosin luontotyyppisiä boreaaliset luonnonmetsät sekä letot ja vaihettumis- ja rantasuot. Yli-Penikoiden alue on suurelta osin maastollisesti hankalaa ja koneellisesti tapahtuvat tutkimustoimet on toteutettava siten, ettei toiminnasta aiheudu haittaa luontotyypeille. Lapin ELY-keskus toteaa, että Gold Fields Arctic Platinum Oy on pienentänyt tutkimusalueita ja tarkentanut tutkimustoi-
menpiteitä siten, ettei niillä ole todennäköisesti merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alueen suojeluperusteisiin, mikäli tutkimukset toteutetaan talvella lumipeitteen aikana ja siinä laajuudessa kuin ne on hakijan vastineessa 16.11.2009 esitetty. Toiminnassa on syytä ottaa huomioon tässä lausunnossa esitetyt lajiston

suojelua koskevat asiat. Toiminnanharjoittajan tulee esittää tarkka tutkimussuunnitelma kaivauksista ja niiden sijoittumisesta ennen töiden aloittamista Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallituksen Lapin luontopalveluille, samoin kuin raportoida tehdyistä tutkimustoimista.

Isosydänmaan paliskunta

toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa kyseiseen valtaushakemukseen ja alueella suoritettavaan tutkimustoimintaan. Paliskunta varaa kuitenkin itselleen oikeuden tulla kuulluksi ja huomioon otetuksi mikäli alueelta löytyvät malmivarat johtavat myöhemmin kaivostoiminnan aloittamiseen.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitukselta on pyydetty mielipide valtaushakemuksesta 22.9.2008. Metsähallituksen mielipide on saapunut ministeriöön 20.10.2008. Mielipiteestä on pyydetty hakijan vastine, joka on saapunut ministeriöön 17.11.2009. Vastineen liitteenä on toimitettu myös uusi tutkimussuunnitelma, jossa on selvitetty Natura-alueelle suunniteltuja tutkimustoimia ja niiden vaikutusta Natura-alueeseen. 15.3.2010 yhtiö on ilmoittanut pienentävänsä ratkaisevasti haettua valtausaluetta.

25.10.2012 on pyydetty Metsähallitukselta uusi mielipide uudelleen rajatusta alueesta ja uudesta tutkimussuunnitelmasta. Metsähallitus on ottanut 10.12.2012 antamassaan lausunnossa kantaa niihin valtaushakemusalueisiin, jotka sijaitsevat Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston pyynnöstä esitetään tarkennuksia Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelmaan kuuluvista kohteista. Muilta osin Metsähallitus viittaa 20.10.2008 annettuun lausuntoon.

20.10.2008 jätetty Metsähallituksen mielipide

Metsähallitus pitää tärkeänä, että myös tutkimusvaiheessa alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot pyritään säilyttämään mahdollisimman hyvin. Metsähallitus on sitoutunut näiden arvojen säilyttämiseen lakisääteisen velvoitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristöjärjestelmässään.

Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimusohjelma (esim. poraussuunnitelma) ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin.

Haetuilla valtausalueilla Sompujärvi 10 (KaivNro 8629/14) ja Sompujärvi 11 (KaivNro 8629/15) on arvokkaita luontokohteita. Alueellisen ympäristökeskuksen on tarvittaessa rajattava esiintymät luonnonsuojelusäädösten mukaisesti.

Haetulla valtausalueella Yli-Penikka 9 (KaivNro 8629/24) on ammattimaisessa kalankasvatuksessa käytettävä Penikanojan luonnonravintolammikko. Ko. luonnonravintolammikon on Metsähallitus vuokrannut yrittäjille liiketoiminta-alueena. Luonnonravintolammikkoa reunustaa patoturvallisuuslain piiriin kuuluvat patorakennelmat. Metsähallituksen mielestä Peni-

kanojan luonnonravintolammikko ja lammikkoon liittyvät patorakennelmat tulisi rajata pois mahdollisesti myönnettävästä valtausluvasta.

Haetuilla valtausalueilla Yli-Penikka 11 (KaivNro 8629/26) ja Yli-Penikka 12 (KaivNro 8629/27) on Etelä-Suomen ja Pohjanmaan metsiensuojeluohjelman mukaisia suojelukohteita. Kyseessä olevilla suojelukohteilla Metsähallitus ei harjoita metsätaloustoimintaa. Alueella esiintyy runsaasti uhanalaisia kääväkäs- ja sammallajeja. Esiintymätietoja on täydennetty aivan viime aikoina. Edellä mainitusta syystä suojelukohteet tulisi säilyttää koskemattomina.

Haetulla valtausalueella Yli-Penikka 9 (KaivNro 8629/24) on loma-asumiseen vuokrattuja rakennuspaikkoja sekä safariyrityksen vuokra-alue. Kaikki rakennuspaikat on rakennettu. Kaivoslain 503/19656 § mukaisesti alueelle ei tule myöntää valtausta.

Varsinaisen tutkimusluvan Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueelle sekä siihen välittömästi liittyvälle Martimojärven-Kivaloitten soidensuojeluohjelma-alueelle myöntää ympäristöministeriö. Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueelle sijoittuvat tutkimusalueet kuuluvat Natura 2000 -verkostoon, FI1301602. Hankkeen toteuttajan on luonnonsuojelulain (1996/1096) 65 § mukaisesti selvitettävä toiminnan mahdolliset vaikutukset Natura-alueen luontoarvoihin.

Soidensuojelualueen pohjoispäässä Yli-Penikan alueella on suurten petolintujen pesiä. Tästä syystä em. alueella ei saa toimia vuosittain 15.2. - 31.7. välisenä aikana.

Martimoaapa on Pohjois-Suomen tärkeimpiä suoluonnon suojelukohteita. Se on tärkeä kohde sekä luonnonarvojen että luonnon virkistyskäytön kannalta. Se sijaitsee Kemi-Tornion matkailualueen läheisyydessä ja toimii Lounais-Lapin matkailu- ja virkistyskohteena. Alueella on runsaasti virkistysrakenteita (reittejä, tupia, laavuja, tulipaikkoja, näköalatorneja jne.) Olemassa olevien reittien lisäksi alueelle ollaan tekemässä hoito- ja käyttösuunnitelman mukaiset lisärakentamiset, joihin kuuluu yksi uusi reitti ja yhden tuvan sekä opasteiden uusiminen.

Soidensuojelualueella esiintyy kolme erityisesti suojeltavaa, kivipinnoilla kasvavaa lajia. Lajit ovat erittäin harvinaisia ja paikat Suomen reunaesiintymiä. Tämän vuoksi malminetsintään ja näytteiden ottoon näiden lajien esiintymäpaikoilla sekä myös lajien potentiaalisilla kasvupaikoilla suhtaudutaan kielteisesti. Lajien esiintymät eivät saa vaarantua näytteidenoton vuoksi. Alueellisen ympäristökeskuksen on tarvittaessa rajattava esiintymät luonnonsuojelusäädösten mukaisesti tai luonnonsuojeluviranomaisten on muutoin osoitettava toiminnan reunaehdot (rajoitusalueet kartoilla) suojelukohteella. Jos ympäristöministeriö myöntää tutkimusluvan suojelukohteelle, hakijan tulee hyväksyttävä suojelukohdetta koskeva tarkka työsuunnitelma kohteineen sekä alueellisessa ympäristökeskuksessa että Metsähallituksessa.

Vaarajaksolla esiintyy myös muita uhanalaisia, silmälläpidettäviä ja alueellisesti uhanalaisia lajeja, sekä suojelualueen puolella että talousmetsissä. Valtauksen hakijan on selvitettävä uhanalaisesiintymien sijainti pyytämällä tiedot Suomen ympäristökeskuksesta ja huomioitava esiintymät toiminnassaan. Alueen lajistoa on tutkittu varsin vähän ja kaikkia uhanalaisesiintymiä ei ole tiedossa, vaikka esiintymätietoja on täydennetty aivan viime aikoinakin.

[Tukesin huomautus: koska Metsähallituksen alkuperäisessä mielipiteessä mainitut muinaisjäännöskohteet, Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskus ja Senaattikiinteistöjen omistukseen kuuluva alue jäävät hakijan tekemien rajauksien ukopuolelle, ei näitä kohteita koskevaa tekstiä esitetä tässä.]

Mikäli mahdollisesti myönnettävällä tutkimusalueella tullaan aikanaan suorittamaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia maaputkia, Metsähallitus esittää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia esim. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kai-kilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

10.12.2012 jätetty Metsähallituksen mielipide

Metsähallitus on antanut lausunnon valtaushakemusalueesta KaivNro 8629/1-53 työ- ja elinkeinoministeriölle 20.10.2008. Hakija on antanut vastineensa annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 17.11.2009. Vastineen liitteenä on uusi tutkimussuunnitelma, jossa selvitetään Natura-alueelle suunniteltuja tutkimustoimia ja niiden vaikutuksia Natura-alueeseen. Hakija on 15.3.2010 ilmoittanut pienentävänsä ratkaisevasti haettua valtausaluetta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Metsähallitukselta lausuntoa saatujen uusien tietojen ja alumuutosten vuoksi. Erikseen pyydetään tarkennusta ns. Metso-ohjelmaan kuuluvista kohteista.

Lausuntopyynnön liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaan Natura-alueella tullaan toteuttamaan seuraavat tutkimustoimenpiteet: aiemmin hankitun tutkimusaineiston tarkastelu toimistotyönä, alueen maastoon ja olosuhteisiin tutustuminen sekä yleisten geologisten havaintojen tekeminen alueesta, geofysikaaliset lentomittaukset ja geofysikaaliset maanpintamittaukset sekä tunnustelevat timanttikairaukset. Hakijan arvion mukaan suojelualueella suoritettavien kairauksen määrä tulee olemaan noin 3-15 syväkairausreikää noin 100 hehtaarin suuruista valtausta kohden. Mahdolliset kairaukset suoritetaan ainoastaan talvella roudan ja lumipeitteen aikana.

Metsähallitus ottaa tässä lausunnossa kantaa niihin valtaushakemusalueisiin, jotka sijaitsevat Natura 2000 -verkostoon. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston pyynnöstä esitetään tarkennuksia Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelmaan kuuluvista kohteista. Muilta osin Metsähallitus viittaa 20.10.2008 annettuun lausuntoon.

Natura- ja soidensuojelualue

Vuonna 2008 lausunnolla olleessa valtaushakemuksessa Natura-alueella sijaitsi yhteensä 35 valtaushakemusaluetta (KaivNro 8629/16-19, 22-53). Tämän jälkeen valtaushakemus on Natura-alueen osalta pienentynyt huomattavasti. Ainoastaan valtaushakemusalueet Yli-Penikka 2, 8 ja 10 (KaivNro 8629/14, 20 ja 22) sijaitsevat Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (Fi131602)-nimisellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella ja perustetulla soidensuojelualueena (67611981).

Metsähallituksen näkemyksen mukaan tutkimussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä valtaosa voidaan toteuttaa ilman, että Natura 2000 -alueen luonnonarvot heikentyvät merkittävästi. Geofysikaalisten mittausten osalta uhanalaiselle petolinnulle aiheutuva häiriö voidaan välttää ajoittamalla lentomittaukset loppukesään.

Tutkimuskairausten aiheuttamien vaikutusten arviointi on yleispiirteisen tutkimussuunnitelman perusteella vaikeaa. Tutkimussuunnitelman mukaan Natura- alueella sijaitsevilla 3 valtaushakemusalueella, joiden yhteispinta-ala on noin 200 hehtaaria, voitaisiin kairata enimmillään 45 reikää. Ko. alueet ovat enimmäkseen *boreaalista luonnonmetsää* ja toiminnan merkittävimmät ko. luontotyyppille aiheutuvat vaikutukset syntyvät kun puustoa joudutaan poistamaan kairakoneen kulku-urilta. Kairakoneiden kulkeminen alueella on hankalaa maastonmuotojen ja rakkakivikoiden vuoksi. Luontotyyppille aiheutuvia vaikutuksia tarkasteltaessa on huomioitava se, että boreaaliset luonnonmetsät on määritetty EU:n priorisoiduksi eli ensisijaisesti suojeltavaksi luontotyyppiksi, jonka suojelussa yhteisöllä on erityinen vastuu. Lisäksi ko. luontotyypin suotuisaa suojelutasoa ei ole saavutettu boreaalisella luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä. Suomi on vuonna 2007 EU:lle toimitetussa luontodirektiivin raportoinnissa ilmoittanut, että luontotyypin boreaaliset luonnonmetsät suotuisa suojelun taso on luokassa epäsuotuisa-riittämätön. Metsähallituksen mukaan valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee lupamääräyksiin varmistaa se, ettei suojelun perusteena oleville luontotyypeille, erityisesti *boreaalisille luonnonmetsille*, aiheuteta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee huomioida myös suojelualueen virkistyskäyttö. Valtaushakemusalueiden Yli-Penikka 2 ja 8 läpi kulkee latu- ja kävelyreitti. Erityisesti latureitti on kevättalvella hyvin suosittu ja siksi Metsähallitus katsoo, ettei suojelualueella sijaitsevan virkistyskäytössä olevan reitin välittömässä läheisyydessä tule tehdä kairauksia maalishuhtikuussa.

Lisäksi päätöksessä on huomioitava, että ennen tutkimustoimien käynnistämistä hakijalta tulee olla ympäristöministeriön lupa poiketa Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Soidensuojeluasetuksen (933/1981) 3 §:n mukaan geologinen tutkimustoiminta ja malminetsintä soidensuojelualueena on sallittu ympäristöministeriön luvalla.

Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelma (METSO)

Vaitioneuvoston hyväksymän Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Ohjelmassa esitetään toimenpiteitä sekä luonnonsuojelualueverkoston kehittämiseen että talousmetsien luonnonhoitoon.

Valtion mailla liiketoimintojen taseessa sijaitsevilla valtaushakemusalueilla on METSO-ohjelmaan sisältyviä yksittäisiä luontokohteita, joita ei tulla perustamaan lakisääteisiksi suojelualueiksi. Näitä kohteita on Keski- ja Yli-Penikoiden alueella noin 20 hehtaaria. Metsähallituksen näkemyksen mukaan valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tulee lupamääräyksiin turvata näiden kohteiden luonnonsuojeluarvot. Kohteiden tarkka sijainti on saatavilla Metsähallituksesta yksityiskohtaista tutkimussuunnitelmaa laadittaessa.

Muita valtauspäätöksessä huomioitavia asioita

Syväkairausta tai vaikutuksiltaan vastaavia tutkimustoimenpiteitä ei saa suorittaa uhanalaisen eliölajien esiintymäpaikkojen välittömässä läheisyydessä. Tämän varmistamiseksi toiminnan harjoittajan on esitettävä vuosittain tutkimussuunnitelma Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista.

Mikäli kaivosviranomainen mahdollistaa syväkairaukset Natura 2000 -alueella alueen suoje-luarvoja vahingoittamatta, tulee kairauksissa käyttää soijan talteenottoa.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan liikkuminen moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työ-koneilla tulee olla sallittua vain lumipeitteiseen aikaan maaperän ollessa roudassa. Liikkumi-sesta ei saa aiheutua maasto- tai kasvillisuusvaurioita. Liikkumista varten on haettava maas-toliikennelupa Metsähallitukselta. Puustoisilla luontotyypeillä kulkureitit tulee suunnitella huolellisesti niin, ettei synny tarpeettomia puustovaurioita.

Syväkairauksissa tarvittavaa vettä ei saa ottaa luonnontilaisista lähteistä eikä vedenotolla saa aiheuttaa muutoksia pienten purojen/norojen virtaamiin. Metsähallituksen näkemyksen mu-kaan tarvittava vesi tulisi ottaa aiemmin kairatusta reiästä tai vesi tulee tuoda suojelualueen ulkopuolelta. Lisäksi toiminnassa on huomioitavaa se, että mikäli otettava vesimäärä on 100 m³/vrk, asiasta ilmoitettava kirjallisesti ELY-keskukselle (VL 15 §).

Syväkairausten jälkeen on varmistettava, ettei kairanrei'istä vuoda pohjavettä, joka aiheuttaa maaperän vettymistä. Tarvittaessa reiät on tulpattava. Kairauksen jälkeen metalliset tai muoviset maaputket tulee katkaista mahdollisimman läheltä maanpintaa. Vähän lumen ai-kana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Edellä mainitulla toimenpiteellä pa-rannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään esinevahinkoja. Metsähallitus toteaa, että valtausoikeutta koskevan päätöksen haltija on kaikilta osin vastuussa mahdolli-sista toiminnasta johtuvista vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallitus luonnonsuojelualueesta vastaavana edellyttää, että valtausalueella tehdyistä töistä raportoidaan sille vuosittain. Samalla on ilmoitettava mahdollisista maasto- ja puusto-vaurioista sekä muusta mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta.

Lisäksi Metsähallitus toteaa, että valtausalue tulee inventoida muinaisjäännösten kartoitta-miseksi ennen suurempaa kajoamista maaperään. Näin voidaan varmistaa, ettei toiminnasta aiheudu muinaismuistolaisissa (295/1963) kiellettyä seurausta.

Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piiri ry ja Lapin luonnonsuojelupiiri (

Allekirjoittaneiden kansalaisyhdistysten mielestä GFAP:n valtaushakemus on hylättävä. Pe-rustelut hylkäämiselle ovat hakemuksen kohteen sijainti kansallisesti ja kansainvälisesti ar-vokkaalla suojelualueella ja sen lähiympäristössä sekä valtaushakemuksen puutteellisuus muun muassa vaillinaisen Natura-selvityksen osalta.

Päätös pyydetään toimittamaan yhdistyksille tiedoksi.

Mielipiteessä on esitetty mm. seuraavia seikkoja [Tukesin huomautus: osa esitetyistä seikois-ta koskee hakemuksesta pois rajattuja alueita]:

- haetut alueet sijoittuvat Natura-alueelle ja mm. Metso-alueelle; kyseisten suojelu-alueiden ensisijainen käyttömuoto on luonnonsuojelu, ei kaivostoiminta
- maastotutkimukset ja niihin liittyvä moottoriajoneuvoilla liikkuminen valtausvaihees-sa vaarantavat ja todennäköisesti heikentävät lakisääteisten suojelualueiden suoje-luarvoja, eikä niitä siksi tule sallia

- hakijan tutkimussuunnitelma ja Natura-selvitys eivät ole riittävän yksityiskohtaisia asian ratkaisemiseksi; selvitys Natura 2000 -arvioinnin tarpeellisuudesta on puutteellinen
- kaivospiirin perustaminen näin arvokkaalle ja suojellulle alueelle olisi erittäin epätoiminnallista
- alueelta on tiedossa useita uhanalaisten lajien esiintymiä, ja valtausoikeuden myöntäminen todennäköisesti myötävaikuttaisi lajien uhanalaistumiskehitykseen sekä olisi vastoin Suomen valtion allekirjoittamia kansainvälisiä, luonnon monimuotoisuuden pysäyttämiseen tähtäviä sopimuksia
- alueella esiintyy erityisesti suojeltavia lajeja, ja tutkimustoiminta voisi tuhota näiden lajien esiintymiä ja vähentää lajeille tärkeän, maassamme harvinaisen kasvualustan määrää
- järeämmät tutkimustoimet heikentäisivät erityisesti suojeltavista lintulajeista ainakin uhanalaisen maakotkan esiintymistä alueella
- alueella on myös Suomen kansainvälisiä vastuulajeja ja rauhoitettuja kasvilajeja, joiden hävittäminen on kielletty, sekä Euroopan yhteisön luontodirektiivin liitteen IV lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua
- geologiset tutkimus- tai malminetsintätoimenpiteet soidensuojelualueella edellyttävät ympäristöministeriön lupaa

████████████████████ ovat myös jättäneet mielipiteensä, jotka koskivat hakemuksesta pois rajattuja alueita. Näitä mielipiteitä ei käsitellä tässä päätöksessä.

Hakijan vastineet

17.11.2009 annettu vastine

GFAP on 12.5.2008 toimittanut TEM:lle kaivoslain (503/1965) mukaisen Kirakka 1-6, Sompujärvi 3-11, Yli-Penikka 1-12, Keski-Penikka 1-16 ja Ala-Penikka 1-10 -nimisen valtaushakemuksen. Valtaushakemuksen osalta on lausuntopyyntö ja asianosaisten kuulemiset hakemuksen johdosta pantu vireille 22.9.2008. Asiakirjat olivat nähtävillä Kemianmaan, Simon ja Tervolan kunnan kirjaamoissa sekä TEM:n kirjaamassa 22.10.2008 saakka. Hakemuksen johdosta Tervolan, Kemianmaan ja Simon kunnat sekä Lapin ympäristökeskus, Isosydänmaan paliskunta ja Metsähallitus (Lapin luontopalvelut ja Metsätalous Länsi-Lappi) ovat antaneet lausuntonsa. Lisäksi Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piiri ry, Lapin luonnonsuojelupiiri ry ja ██████████ ovat antaneet mielipiteen valtauskuulemiseen.

TEM on antanut GFAP:lle mahdollisuuden täydentää 12.5.2008 jätetyn valtaushakemuksen tutkimussuunnitelmaa. Valtaushakemuksen alueet KaivNro 8629/16-19 ja KaivNro 8629/22-53 sijaitsevat kokonaan tai osittain Martimoaavan- Lumiaapa-Penikat -nimisellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella (FI1301602). Natura-alue on edellä mainittujen valtausalueiden osalta perustettu myös Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoidan soidensuojelualueeksi (SSA120117).

Tähän liittyen TEM on pyytänyt GFAP:ta harkitsemaan aiemmin esitettyjen tutkimustoimenpiteiden tarkentamista, jotta (i) voidaan arvioida, muodostavatko valtaushakemuksessa esitetyt tutkimustoimet luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun hankkeen, (ii) tutkimustoimien vaikutusta Natura 2000 -verkostoon voidaan arvioida yksityiskohtaisemmin ja (iii) Lapin ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen lausunnoissa esitetyt seikat tulevat huomioituiksi.

TEM:n täydennyspyynnön johdosta tämän vastineen liitteenä on uusi tutkimussuunnitelma, jossa tarkemmin kuvataan tehtäviä toimenpiteitä ja arvioidaan niiden vaikutuksia suojelta viin luontoarvoihin. Tässä vastineessa otetaan lisäksi kantaa edellä mainittujen tahojen lausuntoihin ja mielipiteisiin siltä osin kuin ne ovat antaneet siihen aiheetta.

Valtausalueiden jakaminen uudelleen sekä lausunnon kohteena olevat valtausalueet

Koska osa GFAP:n hakemista valtausalueista sisältyy Natura-alueeseen, eivätkä valtausalueiden rajat noudata suojelun alueen rajaa, GFAP on päättänyt jakaa valtausalueet uudelleen niiltä osin kuin alue on Natura-alueen rajalla ja ulottuu sekä sen sisä- että ulkopuolelle. Tällaiset alueet on jaettu kahtia siten, että nyt GFAP:n hakemat valtausalueet kohdistuvat joko A) selkeästi Natura-alueen ulkopuolisiin alueisiin tai B) sen sisäpuolella tai rajalla oleviin alueisiin. Natura-alueen rajojen ulkopuolelle on rajattu noin 10 metrin levyinen suojakaista sen varmistamiseksi, että Natura-alueen ulkopuolelle suunnitellut tutkimustoimenpiteet varmasti kohdentuvat Natura-alueen ulkopuolelle.

Tämän vastineen liitteenä oleva tutkimussuunnitelma koskee vain ns. B-tyyppin valtausalueita, eli alueita, jotka ovat Natura-alueen sisäpuolella tai sen rajalla. A-tyypin valtausalueiden osalta viitataan GFAP:n alkuperäiseen, 12.5.2008 päivättyyn valtaushakemukseen sekä sen liitteenä olevaan tutkimussuunnitelmaan.

Valtauksen voimassaoloaika ja suoritettavat toimenpiteet

GFAP muuttaa alkuperäistä valtaushakemustaan B-tyypin valtausalueiden osalta siten, että niille kaivoslain mukaista valtausoikeutta haetaan vain kolmeksi vuodeksi valtauskirjan autopäivästä lukien. A-tyypin valtausalueiden osalta valtausoikeutta haetaan alkuperäisen valtaushakemuksen mukaisesti viideksi vuodeksi.

Kuten tutkimussuunnitelmasta käy tarkemmin ilmi, tutkimustoimenpiteitä on rajoitettu ns. B-tyypin valtausalueiden osalta. Niiltä osin kuin valtausalueet jäävät selkeästi Natura-alueen ulkopuolelle, ei myöskään tutkimustoimenpiteitä ole syytä rajata, vaan valtausoikeutta haetaan näille alueille kaivoslain 12 §:n mukaisin toimenpitein.

Lapin ympäristökeskuksen lausunto 5.11.2008

Vastinetta tältä osin ei käsitellä. Kaivosviranomaisen katsoo, että 26.11.2012 annettu lausunto korvaa aiemmin annetut lausunnot.

Lapin luontopalvelut ja Metsätalous Länsi-Lapin lausunto 20.10.2008

Vastinetta tältä osin ei käsitellä. Kaivosviranomaisen katsoo, että 18.1.2013 annettu vastine korvaa tältä osin annetun vanhan vastineen.

Luontoliiton Pohjois-Suomen piirin ja Lapin luonnonsuojelupiirin mielipide 21.10.2008

Mielipiteissä on kiinnitetty huomiota vastaaviin seikkoihin kuin Lapin ympäristökeskus ja Lapin luontopalvelut ja Metsätalous Länsi-Lapin lausunnoissaan. Näiltä osin GFAP viittaa annetuista lausunnoista annettuun vastineeseen.

[REDACTED] mielipide

Vastinetta tältä osin ei käsitellä. Kiinteistö, jota mielipide koskee, on rajattu pois valtausalueesta.

Yhteenveto

Edellä sanotun valossa GFAP toteaa yhteenvetona seuraavaa:

1. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen sisällä ja rajalla suoritettava toiminta on suunniteltu siten, ettei se heikennä Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Toiminnan vaikutukset alueen luontoon ovat kaiken kaikkiaan hyvin vähäiset. LSL 65 §:n mukainen kynnys vaikutusten arvioimiseksi ei ylity.
2. Valtaushakemuksen hylkäämistä ei voida perustella spekulatiivisin ja perusteettomin epäilyksin lain suoraan velvoittavien säännösten noudattamatta jättämisestä. Toiminnassa noudatetaan toimintaan soveltuvia lakeja, asetuksia ja määräyksiä.
3. Esteitä valtauskirjan antamiselle ei ole.

24.7.2009 annettu vastine

Vastinetta ei käsitellä tässä päätöksessä. Vastine liittyy mielipiteeseen, jota koskeva kiinteistö on rajattu pois valtausalueesta.

18.1.2013 annettu vastine

GFAP on toimittanut 12.5.2008 työ- ja elinkeinoministeriöön kaivoslain (503/1965) mukaisen Kirakka 1-6, Sompujärvi 3-11, Yli-Penikka 1-12, Keski-Penikka 1-16 ja Ala-Penikka 1-10 -nimisen valtaushakemuksen. Alun perin lausuntopyyntö ja asianosaisten kuulemiset hakemuksen johdosta on pantu vireille 22.9.2008. GFAP on antanut niistä vastineensa 24.7.2009 ja 17.11.2009 siihen liittyvän täydennyksen, jossa hakemusalueetta on pienennetty (täydennys päivätty 16.11.2009).

Tukes on pyytänyt täydennyksestä uuden lausunnon Metsähallitukselta ja Lapin ELY-keskukselta, jotka ovat antaneet lausuntonsa 26.11.2012 ja 10.12.2012. Tukes on varannut GFAP:lle tilaisuuden vastineen antamiseen näiden lausuntojen johdosta.

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Soidensuojelualue

Lohkoilla Yli-Penikka 2, 8 ja 10 on Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualue (SSA 120117). Kuten GFAP on täydennyksessään 17.11.2009 todennut, soidensuojelualueen olemassaolo ei sinänsä estä valtauksen myöntämistä, mutta ennen tutkimustoimien tosiasiallista käynnistämistä soidensuojelualueella GFAP:n tulee hankkia ympäristöministeriön lupa.

Uhanalaisten putkilokasvien ja kääväkkäiden havaintopaikat

GFAP huomioi tutkimustoiminnassaan sen, että alueella on tiedossa olevia uhanalaisten putkilokasvien ja kääväkkäiden havaintopaikkoja Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan. Tutkimukset suunnitellaan siten, että tikankontin esiintymispaikkojen alueella ei liikuta raskaalla kairauskalustolla eikä tehdä tutkimuspisteitä 30 metriä lähemmäs esiintymistä.

Myös Natura-alueella Yli-Penikka 2 loholla ja Yli-Penikka 8-loholla olevat kääväkkään havaintopaikat huomioidaan tutkimussuunnitelmaa tehtäessä ja GFAP sitoutuu olemaan poistamatta maalahopuita Natura-alueella malminetsintätoimissa ja alueella liikuttaessa.

Kasvillisuuskartoitukset

Lapin ELY-keskus on esittänyt, että GFAP:n olisi syytä tehdä kasvillisuuskartoitukset niiltä alueilta, joille kairaukset kohdistuvat, varmistaakseen sen, ettei toiminnasta aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiukasti suojelluille lajeille. Lausunnotta ei käy yksiselitteisesti ilmi, tulisiko kasvillisuuskartoitukset tehdä Natura-alueella vai koko valtausalueella. Perustetta velvollisuudelle tehdä kasvillisuuskartoitukset ei GFAP:n näkemyksen mukaan ole Natura-

alueen ulkopuolella, joten kartoituksia on syytä tehdä GFAP:n toimesta ainoastaan Natura-alueella olevilla alueilla, joille kairaukset välittömästi kohdistuvat.

Ilman erityisten kasvillisuuskartoitusten tekemistäkin GFAP huolehtii toiminnassaan siitä, että se on tietoinen valtausalueella olevista ja mahdollisesti olevista uhanalaisista eliölajeista ja tarkastaa, onko niitä paikoissa, joilla kairauksia tai muita lajeja mahdollisesti vaarantavia toimenpiteitä tehdään. Syväkairauksia tai vaikutuksiltaan vastaavia tutkimustoimenpiteitä ei suoriteta uhanalaisten eliölajien esiintymispaikkojen välittömässä läheisyydessä.

Petolintujen pesäreviirit

GFAP sitoutuu ottamaan tutkimustoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon petolintujen pesimäreviirit. Koska petolintujen pesäpaikkojen valinta vaihtelee, GFAP katsoo, ettei malminetsintätutkimuksen rajoittaminen kategorisesti Yli-Penikka -tutkimusalueella lohkojen 2, 8, 9 ja 10 alueella sekä 3 ja 5 eteläpäässä 15.2.–31.7. välisenä aikana ole perusteltua, vaan arvio tulisi voida tehdä vuosittain sen perusteella, onko petolinnuista tehty havainnot alueella ennen pesintäkauden alkamista. Sellaisina vuosina kun petolinnut näyttävät todennäköisesti aloittavan pesintänsä alueella, GFAP sitoutuu siihen, ettei tutkimustyötä Yli-Penikka -tutkimusalueella lohkojen 2, 8, 9, 10 sekä 3 ja 5 eteläpäässä tehdä 15.2.–31.7. Muutoinkin tutkimustyössä huomioidaan koko valtauksen voimassaoloajan suojeluarvojen säilyttämisen turvaaminen.

Tutkimusojien ja kaivantojen peittäminen

GFAP pyrkii peittämään tutkimusojat ja kaivannot sekä siistimään kairauspisteet mahdollisimman pian tutkimusnäytteiden ottamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden vuoden kuluttua tutkimusnäytteiden ottamisesta.

Maastoajoneuvoilla liikkuminen

GFAP pyrkii liikkumaan maastoajoneuvoilla olemassa olevilla metsäteillä ja ajourilla. Etenkin kesäaikaan herkästi kuluvia luontotyyppisiä, kuten soita, kallioalueita ja kuivia ja lehtomaisia kankaita pyritään välttämään liikkumisessa. Kuitenkin on tärkeää, ettei esim. suoalueilla kulku ole talvella lumipeitteen aikana kiellettyä, sillä suot muodostavat käytännöllisiä kulkureittejä talviaikaan, jolloin lumipeite suojaa suoalueita kulumiselta.

Lapin ELY-keskuksen yhteenveto

Lapin ELY-keskuksen yhteenvedossa on esitetty, ettei esitetyillä tutkimustoimenpiteillä todennäköisesti ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alueen suojeluperusteisiin, mikäli tutkimukset toteutetaan talvella lumipeitteen aikana ja siinä laajuudessa kuin ne on GFAP:n 16.11.2009 päivätyssä täydennyksessä esitetty. Edelleen GFAP:n tulee esittää tarkka tutkimussuunnitelma kairauksista ja niiden sijoittumisesta ennen töiden aloittamista Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallituksen Lapin luontopalveluille, samoin kuin raportoida tehdyistä tutkimustoimista.

16.11.2009 päivätyt tutkimussuunnitelma on koskenut ainoastaan Natura-alueella tehtäviä tutkimustöitä, joten GFAP haluaa selventää, että se on ymmärtänyt yhteenvetokappaleen koskevan ainoastaan Natura-alueella olevia alueita valtausalueesta, jolloin Natura-alueen ulkopuolella olevalla alueella voidaan tutkimustyötä tehdä myös muulloin kuin lumipeitteen aikana ja tarkka tutkimussuunnitelma kairauksista ja niiden sijoittumisesta tulee toimittaa ainoastaan Natura-alueella tehtävien tunnustelevien timanttikairausten osalta.

Metsähallituksen lausunto*Luontotyyppit, erityisesti boreaaliset luonnonmetsät*

Natura-alueella GFAP on sitoutunut tekemään ainoastaan 16.11.2009 päivätyn tutkimussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ja toteuttamalla tutkimustoimenpiteet talvella lumipeitteet aikana. Muualla valtausalueella liikkuminen maastoajoneuvoilla pyritään edellä kuvatun mukaisesti toteuttamaan olemassa olevia metsäteitä ja ajouria käyttäen ja välttämällä herkästi kuluvia luontotyyppisiä. Muutoinkin GFAP pyrkii suunnittelemaan tutkimustoimenpiteet valtausalueella siten, että niillä olisi mahdollisimman vähän vaikutuksia luonnolle. GFAP katsoo, ettei muille erityisille lisämääräyksille ole tarvetta sen varmistamiseksi, ettei suojelun perusteena oleville luontotyypeille, erityisesti boreaalisille luonnonmetsille, aiheuteta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Latu- ja kävelyreitti

Valtaushakemusalueiden Yli-Penikka 2 ja 8 läpi kulkee latu- ja kävelyreitti. GFAP hyväksyy Metsähallituksen näkemyksen, jonka mukaan reitin välittömässä läheisyydessä ei tule tehdä kairauksia maaliskuuhuhtikuussa. Muutoinkin latu- ja kävelyreitti huomioidaan yksityiskohtaista tutkimussuunnitelmaa tehtäessä.

Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelma (METSO)

Keski- ja Yli-Penikoiden alueella on METSO-ohjelmaan sisältyviä yksittäisiä kohteita. GFAP sitoutuu selvittämään Metsähallitukselta ennen yksityiskohtaisen tutkimussuunnitelman laatimista kohteiden tarkan sijainnin. Koska kohteita ei tulla perustamaan lakisääteiksi suojelualueiksi, voidaan riittäväksi lupamääräykseksi näiden kohteiden turvaamiseksi GFAP:n näkemyksen mukaan katsoa jo edellä mainitut rajoitukset (esim. metsäajoneuvoilla liikkuminen) ja se, että GFAP sitoutuu selvittämään METSO-ohjelmaan sisältyvien kohteiden sijainnit sekä toimittaa Metsähallitukselle jäljempänä kuvatun mukaisesti tutkimussuunnitelman ennen tutkimustoimenpiteisiin ryhtymistä.

Uhanalaiset eliölajit

Kuten edellä on todettu, GFAP huolehtii toiminnassaan siitä, että se on tietoinen valtausalueella olevista ja mahdollisesti olevista uhanalaisista eliölajeista ja tarkastaa, onko niitä paikoissa, joilla kairauksia tai muita lajeja mahdollisesti vaarantavia toimenpiteitä tehdään. Syväkairauksia tai vaikutuksiltaan vastaavia tutkimustoimenpiteitä ei suoriteta uhanalaisten eliölajien esiintymispaikkojen välittömässä läheisyydessä. Tämän varmistamiseksi GFAP on valmis sitoutumaan siihen, että se on tutkimustyön suunnitteluvaiheessa suoraan yhteydessä Metsähallitukseen ja Lapin ELY-keskukseen saadakseen viimeisimmän tiedon uhanalaisten eliölajien olemassa olevista ja mahdollisista esiintymispaikoista. GFAP on myös valmis toimittamaan edellä tässä vastineessa kuvatun mukaisesti Natura-alueelle tehtävistä toimista tarkan tutkimussuunnitelman Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle hyvissä ajoin ennen tutkimusten suorittamista.

Lisäksi GFAP on valmis toimittamaan normaalin käytännön mukaisen tutkimussuunnitelman koko valtausaluetta koskien Metsähallitukselle ennen tutkimustoimenpiteisiin ryhtymistä. Koska välttämättä jokaisen vuotena ei alueella tehdä toimenpiteitä, GFAP esittää, että velvollisuus toimittaa tällainen tutkimussuunnitelma vuosittain koskisi ainoastaan sellaisia vuosia, jolloin GFAP tekee tutkimustyötä.

Syväkairaukset

GFAP katsoo, ettei ole perustetta kieltää syväkairauksia Natura-alueella, vaan 16.11.2009 päivätyn tutkimussuunnitelman mukaisten tunnustelevien timanttikairausten tulee olla sallit-

tuja. Tätä puoltaa se, ettei Lapin ELY-keskus eikä Metsähallitus ole katsonut suunniteltujen tutkimustoimenpiteiden heikentävän merkittävästi Natura-alueen suojeluarvoja.

GFAP hyväksyy sen, että syväkairauksissa Natura-alueella tulee käyttää soijan talteenottoa.

Liikkuminen moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla

Metsähallitus on edellyttänyt, että moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla liikkuminen on sallittua vain lumipeitteiseen aikaan maaperän ollessa roudassa. Edelleen liikkumisesta ei saa aiheutua maasto- ja kasvillisuusvaurioita ja liikkumista varten on haettava maastoliikennelupa Metsähallitukselta. GFAP katsoo, että näiden määräysten tulee koskea ainoastaan valtausalueen Natura-alueella olevia osia. Muutoin perustetta rajoituksille ei ole.

GFAP pyrkii toiminnassaan yleisesti suunnittelemaan puustoisilla luontotyypeillä kulkureitit huolellisesti siten, ettei synny tarpeettomia puustovaurioita.

Syväkairauksissa tarvittava vesi

GFAP hyväksyy sen, että Natura-alueella vesi tulee ottaa aiemmin kairatusta reiästä tai tuoda suojelualueen ulkopuolelta. Natura-alueen ulkopuolella vedenottoa ei tule rajoittaa erityisin lupamääräyksin, vaan siihen soveltuvat vesilain määräykset mukaan lukien 2:15 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus.

Kairanreiät

GFAP varmistaa, ettei kairanrei'istä vuoda pohjavettä, joka aiheuttaa maaperän vettymistä ja tulppaa reiät tarvittaessa. Kairauksen jälkeen metalliset tai muoviset maaputket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa.

Raportointi

GFAP on valmis raportoimaan valtausalueella tehdyistä töistä ja ilmoittamaan mahdollisesti aiheutuneista maasto- ja puustovaurioista sekä muista mahdollisista vahingoista.

Muinaisjäänökset

Mahdollisen muinaisjäänösten kartoittamisvelvollisuus voi GFAP:n näkemyksen mukaan koskea ainoastaan niitä paikkoja, joissa tutkimustoimenpiteitä tehdään, esim. kohtia, joissa tehdään kaivantoja tai joissa esim. moottoriajoneuvoilla liikkumisen johdosta GFAP:n toimenpiteillä saattaisi olla muinaismuistolaissa kiellettyjä seurauksia.

Yhteenveto

Edellä mainitun perusteella voidaan yhteenvetona todeta seuraavaa:

- i. Lapin ELY-keskus ja Metsähallitus eivät ole marras- ja joulukuussa 2012 antamissaan lausunnoissa katsoneet, että olisi todennäköistä, että Natura-alueella tapahtuva malminetsintätoiminta GFAP:n 16.11.2009 päivätyn tutkimussuunnitelman mukaisesti merkittävästi heikentäisi Natura-alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on perustettu.
- ii. Alueen luontotyyppien ja uhanalaisten eliö- ja eläinlajien turvaamiseksi GFAP:n edellä hyväksymät rajoitukset koskien mm. alueella liikkumista ja suojaetäisyyksiä uhanalaisten lajien esiintymispaikoista sekä tutkimussuunnitelman toimittamisvelvollisuus ovat riittäviä.
- iii. Saatujen lausuntojen perusteella ei ole ilmennyt esteitä valtauskirjan myöntämiselle.
- iv. GFAP:lle tulee myöntää valtauskirja alueelle hakemuksessa ja GFAP:n myöhemmin antamissa vastineissa vaaditun sisältöisenä.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetty edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun

otetaan annetut lupamääräykset huomioon, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Lapin ELY-keskus on lausunnossaan 5.11.2008 vaatinut luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista. Hakija on rajannut alueet uudelleen ja toimittanut Natura-alueelle tai siihen rajoittuville alueille uuden tarkennetun tutkimussuunnitelman vastineessaan 17.11.2009 ja on 15.3.2010 pienentänyt valtausaluetta ratkaisevasti niin, että vain osa (190,9 ha) alueista Yli-Penikka 2 (KaivNro 8629/14), Yli-Penikka 8 (KaivNro 8629/20) ja Yli-Penikka 10 (KaivNro 8629/22) sijoittuu Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alueelle.

Kaivosviranomainen on saanut hakemuksesta lausunnot Lapin ELY-keskukselta (5.11.2009, 13.1.2011 ja 26.11.2012) ja Metsähallituksen luontopalvelut -yksiköltä (20.10.2009 ja 10.12.2012).

Lapin ELY-keskus on 26.11.2012 lausunnossaan todennut, että hakija on pienentänyt tutkimusaluetta ja tarkentanut tutkimustoimenpiteitä siten, ettei niillä ole todennäköisesti merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alueen suojeleperusteisiin, mikäli tutkimukset toteutetaan talvella lumipeitteen aikana ja siinä laajuudessa kuin ne on hakijan vastineessa 16.11.2009 esitetty. Toiminnassa on syytä ottaa huomioon tässä lausunnossa esitetyt lajiston suojelua koskevat asiat. Toiminnanharjoittajan tulee esittää tarkka tutkimussuunnitelma kairauksista ja niiden sijoittumisesta ennen töiden aloittamista Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallituksen Lapin luontopalveluille, samoin kuin raportoida tehdyistä tutkimustoimista.

Tämän päätöksen lupamääräyksissä on merkittävästi rajoitettu niitä toimenpiteitä, joihin valtaaja on kaivoslain perusteella oikeutettu. Lupamääräyksissä on huomioitu Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -alueen ominaispiirteet luonnonsuojelulain uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien osalta sekä Natura 2000 -verkostoon liittyviä alueita koskien.

Edellä todetun, hakijan vastineessaan 17.11.2009 toimittaman tarkennetun tutkimussuunnitelman sekä Metsähallituksen ja Lapin ELY-keskuksen lausunnoissa hakijan vastineeseen lausuman sekä päätökseen liitettyjen lupamääräysten (erityisesti lupamääräyksen 12) perusteella kaivosviranomainen katsoo, että suunnitellut kaivoslain (503/1965) mukaiset malminetsintätutkimukset eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat -Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Tämän vuoksi luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely ei ole ollut tarpeen eikä luonnonsuojelulain 66 § tule sovellettavaksi tässä asiassa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon hakijan käytettävissä olevat aikaisemmat tutkimustulokset, on kolmen vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä. Kaivosviranomaisen on tätä päätöstä tehdessään otanut huomioon sen, että hakijayhtiöllä on ollut valtaukset voimassa samalle alueelle kahdeksan vuoden ajan välittömästi tätä hakemusta edeltävä aikajaksona. Kaivosviranomaisen kuitenkin katsoo, että valtausoikeus on mahdollista myöntää, koska esitetyn selvityksen perusteella esiintymän jatkotutkimukset ovat tarpeellisia eivätkä maanomistajat taikka kunta ole vastustaneet tätä hakemusta.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinoinnismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritetusta ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä

aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Jotta paliskunta voisi tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoitolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaisille paliskunnille.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoai-

netta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Tutkimustoimenpiteet on rajattava Natura-alueella sijaitsevan valtausalueen osalta siten kuin hakijan 17.11.2009 esittämässä tarkennetussa tutkimussuunnitelmassa on kuvattu. Natura-alueella tehtävistä tutkimuksista kairaukset sekä maastoliikenne moottorikelkoilla ja tela-alustaisilla työkoneilla ovat sallittuja vain talvella, jolloin maa on lumipeitteinen ja routaantunut. Lisäksi timanttikairauksessa on käytettävä menetelmää,

jossa huuhteluveden mukana kulkeutuva kairaussoija otetaan talteen ja viedään pois suojelualueelta.

Valtaajan tulee hyvissä ajoin ennen tutkimustöitä esittää kirjallinen tarkennettu tutkimussuunnitelma kaivosviranomaiselle. Suunnitelma on samalla esitettävä ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle. Tutkimussuunnitelmassa tulee kuvata Natura-alueilla sijaitsevilla valtausalueilla suoritettavat tutkimustoimenpiteet ja tutkimuksiin liittyvät kulkureitit, jotka sijoittuvat Natura-alueelle.

Lisäksi valtaajan on otettava huomioon, mitä lupamääräyksessä 13 todetaan soidensuojelualueelle tarvittavan ympäristöministeriön luvan osalta sekä mitä lupamääräyksissä 14 ja 15 todetaan rauhoitettujen ja luontodirektiivin liitteen IV (b) lajien esiintymispaikkojen osalta.

Perustelut: Haettujen alueiden pinta-alasta noin 10 prosenttia kuuluu Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura-alueeseen. Valtausalueista Yli-Penikka 2 (KaivNro 8629/14), Yli-Penikka 8 (KaivNro 8629/20) ja Yli-Penikka 10 (KaivNro 8629/22) osa sijoittuu kyseiselle Natura-alueelle.

Tässä päätöksessä sallittujen tutkimustoimenpiteiden osalta on otettu huomioon hakijan vastineessaan 17.11.2009 toimittama tarkennettu tutkimussuunnitelma ja tämän jälkeen hakemuksesta saadut uudet lausunnot ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta siten kuin aiemmin kohdassa "Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet" on todettu.

Lausunnoissa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys toimittaa tutkimussuunnitelma kaivosviranomaiselle, ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Kaivosviranomaisen on tällöin mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Lisäksi ELY-keskus voi tarvittaessa ohjata valtaajaa tutkimustoimenpiteiden suorittamisessa, puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla tai esittää kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista. Samalla varmistetaan osaltaan luonnonsuojelulain 65.3 §:n mukaisen tiedonsaanti ELY-keskukselle. Lisäksi Metsähallitus voi tutkimussuunnitelman saatuaan tarkistaa, että tutkimuksista aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa luonnolle ja mm. Natura-alueille sijoituville latu- ja kävelyreiteille.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen perusteella voidaan arvioida, kun otetaan huomioon annetut lupamääräykset, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausunnotonnettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suorittamistapaa on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla.

13. Valtaajalta vaaditaan ympäristöministeriön lupa soidensuojelualueilla tehtäviä tutkimustoimenpiteitä varten.

Perustelut: Tiedonkulun varmistamiseksi valtaajalle on tarpeen muistuttaa, että ennen tosiasiallisten tutkimustoimien käynnistämistä hakijalla tulee olla ympäristöministeriön lupa poiketa Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualan rauhoitusmääräyksistä.

Valtaushakemusalueilla Yli-Penikka 2, 8 ja 10 on Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualue (SSA 120117), joka on samalla rajauksella kuin Natura-alue Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (FI1301602). Alueen perustamis säännös on laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueeksi (676/81). Aluetta koskevat rauhoitussäännökset ovat asetuksissa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (933/81, 600/83 ja 802/85). Soidensuojelualueella on perustamisasetuksen mukaan kielletty mm. ojitus ja maa-ainesten ottaminen. Asetuksen (933/1981) 3 § sallii kuitenkin toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä geologista tutkimusta tai malminetsintää varten edellyttäen, että siihen on saatu ympäristöministeriön lupa.

14. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista toimitettava yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle ja tiedoksi kaivosviranomaiselle. Valtaajan on neuvoteltava ELY-keskuksen kanssa tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) 42.2 §:n tai luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajeja koskevien Suomea velvoittavien säännösten nojalla.

Perustelut: ELY-keskuksen lausunnon mukaan valtausalueella on uhanalaisen ja koko maassa rauhoitetun tikankontin esiintymiä. Lausunnon mukaan tikankontin neljä havaintopaikkaa sijoittuvat lohkojen Sompujärvi 10–11 rajalle ja hakemusalueen lounas - koillinen rajalle ja sen eteläpuolelle Turvakkomaan etelä - kaakkoispuolelle.

Lisäksi ELY-keskuksen lausunnon mukaan valtausalueella Yli-Penikka 2 on viisi kääväkkään (pursukääpä, sirppikääpä, riekonkääpä ja ruostekääpä) havaintopaikkaa ja valtausalueella Yli-Penikka 8 on yhteensä 15 kääväkkään havaintopaikkaa (sirppikääpä, riekonkääpä). Mainitut käävät ovat silmälläpidettäviä lajeja. Pursukääpä ja sirppikääpä ovat rauhoitettuja, uhanalaisia lajeja, jotka vaativat tiukkaa suojelua.

Tikankonttia ja em. rauhoitettuja kääpälajeja koskevat luonnonsuojelulain (1096/1996) 42.2 §:n mukaiset rauhoitusmääräykset, jotka sisältävät muun ohella lajin yksilöiden hävittämiskiellon. Tikankontti kuuluu myös luontodirektiivin liitteen IV (b) lajeihin eli yhteisön tärkeinä pitämiin lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua.

Lausunnon mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys toimittaa tutkimussuunnitelma sekä olla yhteydessä ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain nojalla tai esittää kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista.

Tutkimussuunnitelman esittämisen yhteydessä on mahdollista antaa valtaajalle ohjausta muidenkin arvokkaiden luontokohteiden ja uhanalaisten lajien (ku-

ten em. ei-rauhoitettut kääpälajit sekä Metsähallituksen mainitsevat sammalajit ja erityisesti suojeltavat lajit) tarpeellisesta huomioon ottamisesta.

Valtaajalta ei kuitenkaan edellytetä ELY-keskuksen vaatimaa kasvillisuuskartoitusta alueilta, joille kairaukset kohdistuvat. Kaivosviranomaisen on valtaushakemusta käsitellessään ja antamallaan lupamääräyksillä voinut varmistaa, että valtausoikeuden nojalla sallittava toiminta ei ole kaivoslain (503/1965) 71 §:ssä viitattujen luonnonsuojelulain pykälien vastainen. Kaivoslaista tai luonnonsuojelulaista ei johdu hakijalle tätä laajempaa tai yleisluontoisempaa velvollisuutta selvittää alueen luontoarvoja.

(Oikeustapaukset: KHO 16.5.2008/taltionro 1176, Rovaniemen hallinto-oikeus 14.9.2012/päätösno 12/0359/1 ja Hämeenlinnan hallinto-oikeus 20.11.2013/päätösno 13/0558/1)

15. Valtausalueilla Yli-Penikka 2, 8, 9, 10 sekä 3 ja 5 eteläpäässä ei tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.2. - 31.7. välisenä aikana ilman ELY-keskuksen lupaa. Lupahakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista.

Perustelut: Valtausalueen eteläosassa sijaitsee ELY-keskuksen lausunnon mukaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 38 §:n mukaisesti rauhoitetun eläinlajin esiintymä. Rauhoitetun eläinlajin rauhoitussäännökset on mainittu lain 39 §:ssä, jonka mukaan mm. rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, on kielletty. Tämän vuoksi koneellinen malminetsintä sekä maastoliikenne on tarpeen rajata lisääntymisajan ulkopuolelle. Jalkaisin suoritettavaa ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustöitä ei kaivosviranomaisen arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joista voisi aiheutua luonnonsuojelulain 39 §:n vastaisia seuraamuksia.

16. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista laadittava tarkennettu tutkimussuunnitelma aiotuista tutkimuksista niiltä osin kuin ne on suunniteltu suoritettavaksi Penikanojan luonnonravintolammikon ja sitä ympäröivien patorakennelmien alueella. Tutkimussuunnitelma on toimitettava hyvissä ajoin etukäteen kaivosviranomaiselle sekä tiedoksi luonnonravintolammikon haltijalle ja Metsähallitukselle. Tutkimussuunnitelmas-
ta tulee käydä ilmi tutkimusten aikataulu, toimenpiteet ja käytettäväksi suunnitellut alueet. Kaivosviranomaisen voi ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa valvontaa varten määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Penikanojan luonnonravintolammikko on ammattimaisessa kalankasvatuksessa käytetty lammikko, jonka Metsähallitus on vuokrannut yrittäjille liiketoiminta-alueena. Luonnonravintolammikkoa reunustavat patoturvallisuuslain (494/2009) piiriin kuuluvat patorakennelmat.

Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukais-
ta tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta taikka niiden vaikutusta alueella suoritettavalle kalankasvatukselle, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle tarkennus tutkimussuunnitelmaan ennen kuin valtaaja ryhtyy tutkimustoimenpiteisiin luonnonravintolammikon alueella. Tutkimussuunnitelman tar-

kennus tulee toimittaa myös luonnonravintolammikon haltijalle ja Metsähallitukselle. Tällä varmistetaan, ettei tutkimustoimenpiteistä aiheudu kaivoslain (503/1965) 12.2 §:ssä mainittua vahinkoa tai haittaa kalankasvatukselle ja patoturvallisuuslain (494/2009) piiriin kuuluville patorakennelmille. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Kyseistä luonnonravintolammikkoa ei ole rajattu valtausalueen ulkopuolelle, koska lammikon ei katsota olevan kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan mukainen valtauksen este.

17. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- kuulemisen jälkeen hakemusalueesta pois rajattujen kiinteistöjen maanomistajien mielipiteitä ei käsitellä tässä päätöksessä.
- loma-asumiseen vuokratuilla rakennuspaikoilla olevat rakennukset on kaivoslain (503/1965) mukaisesti rajattu pois valtausalueesta.
- Metsähallituksen mielipiteessä 21.10.2009 mainittu puolustusvoimille vuokrattu alue ja kiinteitä muinaisjäännöksiä sisältäneet alueet on 17.11.2009 rajattu pois valtausalueesta.
- kaivosviranomaisen on käyttänyt sille annettua harkintamahdollisuutta poiketa viiden vuoden aikarajasta, joka on määrätty edellisen valtausoikeuden raukeamisen ja uuden valtausoikeuden myöntämisen väliseksi ajaksi niiden valtausalueiden osalta, joihin yhtiöllä on aiemmin ollut valtausoikeus.
- lupamääräykset huomioon ottaen hakijan esittämällä tutkimustoimenpiteillä ei katsota olevan haitallisia vaikutuksia alueen luonto- ja virkistysarvoihin tai retkeilyreitteihin.
- jälkitoimenpiteitä, tutkimuskaivantoja ja alueen maisemointia koskien todetaan, että valtaajan edellytetään kaivoslain nojalla tekevän tutkimuksia mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa aiheuttaen. Tämän seurauksena – ja viitaten myös lupamääräyksessä 7 todettuun – valtausalue on saatettava maisemallisesti ja muutoin ympäristöllisesti tyydyttävään tilaan mm. peittämällä ja maisemoimalla tutkimuskaivannot.
- valtaajan ottaessa yhteyttä maanomistajaan lupamääräyksen 4 mukaisesti on mahdollista neuvotella myös tutkimuksiin käytettävistä kulkureiteistä, alueelle tarvittavasta maastoliikenneluvasta ja mm. latu- ja kävelyreitit ja kairausveden ottamisessa huomioon otettavista seikoista siten, ettei tutkimuksista aiheudu tarpeetonta haittaa

- eikä vahinkoa. Lisäksi valtaajaa velvoittaa lupamääräyksen 17 mukaisesti muun lainsäädännön (mukaan lukien vesilaki) noudattamisvelvollisuus.
- koska METSO-ohjelman puitteissa suojelluksi tarkoitettua metsäaluetta ei ole luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla perustettu luonnonsuojelualueeksi eikä myöskään kaivoslain (503/1965) säännöksistä tai muusta lainsäädännöstä muuta johdu, luonnonsuojelulaissa tarkoitettujen, lain nojalla jo perustettuja luonnonsuojelualueita koskevat säännökset eivät sinänsä tule sovellettaviksi tällä alueella. Näin ollen valtausalueella olevat luontoarvot otetaan myös METSO-ohjelman puitteissa suojelluksi tarkoitettuna metsäalueella huomioon kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa – kaivoslaissa olevien viittaussäännösten kautta – luonnonsuojelulain ko. luontoarvoja koskevien erityissäännösten nojalla. Edellä sanotun perusteella kaivosviranomaisen katsoo, että valtausluvan myöntämiselle ei ole estettä suojelualueeksi tarkoitettua aluetta. Lisäksi lupamääräyksessä 14 on todettu, että ELY-keskus voi antaa valtaajalle tarvittavaa ohjausta muidenkin (kuin lupamääräyksessä tarkoitettujen lajien) uhanalaisten lajien ja arvokkaiden luontokohteiden huomioon ottamiseksi. Samalla on mahdollista antaa ohjausta muiden alueen erityispiirteiden osalta. Hakija on myös vastineessaan ilmoittanut selvittävänsä METSO-ohjelmaan kuuluvien kohteiden sijainnit ennen tutkimustoimenpiteitä. On myös huomattava, että valtaaja on suoraan kaivoslain nojalla velvollinen suorittamaan toimenpiteet siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.
  - valtaaja velvoitetaan toimittamaan vuosiraportti tutkimuksista lupamääräyksen 6 mukaisesti kaivosviranomaiselle, jolta raportti on mahdollista pyytää myös muun viranomaisvalvonnan tarpeisiin.
  - mahdollisten muinaismuistojen inventointivelvollisuutta ei ole tarpeen asettaa valtaajalle, vaan tunnettujen muinaismuistojen huomioon ottaminen katsotaan riittäväksi. Viitaten lupamääräykseen 17 valtaaja on velvoitettu myös kiinteiden muinaismuistojen suojeluun tutkimustoimenpiteissään. Valtaajan on muinaismuistolain (295/1963) mukaisesti mm. keskeytettävä työt muinaisjäännöksen kohdalta ja viipymättä ilmoitettava asiasta Museovirastolle, jos tutkimustöiden yhteydessä tavataan muinaisjäännös, jota ei ole tunnettu aikaisemmin.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (6/2008)
 Poronhoitolaki (848/1990)
 Muinaismuistolaki (295/1963)
 Vesilaki (587/2011)
 Patoturvallisuuslaki (494/2009)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **3.2.2014**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, Oikeustalo, Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 029 56 42900

telekopio: 029 56 42995

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

